

KANADSKÉ LISTY

"Publications Mail Registration No. 09820"

388 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Tel. /905/ 278-4116.

No. 11-12, Vol. 24., listopad-prosinec--November-December 2000.

Charlese zajímají hlavně památky

PRAHA (čtk) - Následník britského trůnu princ Charles byl včera přijat s veškerými poctami na Pražském hradě. Princ čekalo uvítání od českého prezidentského páru, hymny a vojenská přehlídka. Princ přijel do Prahy již počtvrté.

S cílem zachránit architektonické a kulturní památky české metropole, které chátraly během 40 let komunistické vlády, založil následník britského trůnu spolu s prezidentem Havlem v roce 1992 Pražský památkový fond. Nyní se Charles na vlastní oči přesvědčí o výsledku prvního projektu, do něhož fond před lety vložil několik milionů korun - opravy barokních zahrad v terasách pod Pražským hradem.

Jednapadesátiletý princ Charles, který se v Česku republiky třetí den, je znám jako důsledný ochránce životního prostředí a velký znalec architektury.

Na zachování pražských památek dbá také Havlova nadace Vize 97, s jejímiž projekty se princ Charles seznámí. V doprovodu prezidentského páru si odpoledne prohlédl skvostné barokní zahrady i chátrající gotický kostel svatě Anny v Praze 1, který se nadace snaží opravit pro kulturní a ekumenická setkávání. LHO 31.10.00

"Jak ti chutnála ta česká specialita?"
"Bylo to fajn, jen ty hůlky mi ležely dlouho v žaludku."

Diplomats honoured for helping Jews flee

BY MARIAM ISA
REUTERS NEWS AGENCY

STOCKHOLM (Reuters) - Diplomats from neutral countries helped tens of thousands of Jews escape the Holocaust by issuing them visas, often putting their own lives and careers at risk.

Many of the diplomats who helped Jews escape Nazi-occupied countries did so in defiance of their own governments, according to an exhibition celebrating their sacrifice.

Some were imprisoned and a few even lost their lives, the exhibition of photographs, eyewitness accounts and biographies shows.

Sweden's Raoul Wallenberg, who disappeared in 1945 after rescuing 100,000 Jews, is the best-known example of the heroic rescue efforts by diplomats from countries that kept ties with Nazi Germany.

But others from China, Sweden, Switzerland, Spain, Turkey and Portugal - and even Japan, a German ally - were involved.

"Those people (Jewish refugees) told me the kind of horror they would have to face if they didn't get away from the Nazis and I believed them," the exhibition quotes Chiune Sugihara, Japanese consul in Lithuania, as

saying after World War II. "There was no place else for them to go... If I had waited any longer, even if permission came, it might have been too late."

The exhibition, compiled for an international conference on the Holocaust in Sweden, tells the little-known stories of diplomats from 18 countries who were involved in the extensive rescue of Jews and other refugees.

Some smuggled refugees across international borders, while others hid Jews in their embassies and residences or established safe houses to shield them from arrest.

Some even went on missions to try to halt Nazi deportations to death camps, the records show.

Sugihara teamed up with the Dutch trade representative in the then Lithuanian capital of Kaunas to rescue thousands of Jews.

Many took the trans-Siberian railway through the Soviet Union and went on to Kobe, Japan, with their visas, before taking refuge in Canada, Australia, or the United States.

Sugihara, who spent 18 months in a Russian prisoner-of-war camp in Siberia as punishment for his activities, signed visas from his train window after being ordered out of the country.

Nový rok 2001 v pohodě a ve zdraví všem čtenářům „Kanadských Listů“ přejí manželé Mirko a Jana Janečkové.

Ať se domy točí

V pondělí 21. srpna jsem si přečetl Dobré ráno Magdy Karolické, inspirovanou domem, který se točí za sluncem. Takový vymyslel a zkonstruoval na Novém Zélandu ing. Non Dúnick a trvalo mu to přibližně sedm let. Ovšem za podobným vynálezem se nemusíme dívat jen za moře, taková otočná vilka existovala také v Týnci nad Sázavou. Na přelomu třicátých let si tam dal takovou

vilku vyprojektovat a postavil majitel továrny na motocykly Jawa František Janeček. A tato vilka s kruhovou základnou na velkém axiálním kulčkovém ložisku, s bazénem na terase a samostatně otočnou střechou rozvětrávanou pro hvězdařský dalekohled existuje dodnes, i když už otáčení není takové, jak se původně projektovalo. V tomto směru jsme u nás předčili Nový Zéland o sedmdesát let

Miloslav Štěpánek
Brno

T. G. Masaryk v Mexiku

MEXIKO (čtk) - Ve významný den českých a československých dějin, 28. října, bude v mexickém hlavním městě odhalena socha prvního československého prezidenta T. G. Masaryka. Duplikát sochy vytvořené Otakarem Španíelem bude vévodit náměstí, které jeho jménem oficiálně pokřtí během své loňské návštěvy ministr Kavan. Oznámilo to české velvyslanectví v Mexiku. ZMB 24.10.00

○ O půlnoci zvoní paní Kousava u sousedů v paneláku. Sousedka otevře a paní Kousava se jí ptá: "Kdehla byste mi, prosím vás, půjčit váleček na nudle?" "Nemohla! Já taky čekám na manželku!"

Díky tomuto teamu dostává v Mississauze kanadské státní občanství na 1.000 z 80-ti zemí každý měsíc. Zpráva: Clerk of the Court Daniel Houghton a Her Honour, Cit. Judge Ruth Cruden. "Ornamentální" funkci plní OPP a PRP.

Pamětnice: Havel byl pěkný cvalík

Prezident jezdil na prázdniny do Zlína k dědovi

IRENA AMCHOVÁ

Jako baculatého šestiletého kluka si pamatuje jedenasedesátiletá Věra Kolková současného prezidenta Václava Havla. Setkávala se s ním pravidelně během letních prázdnin, kdy malý Vašek jezdil do Zlína na prázdniny za dědečkem. „Havlův děda, Hugo Vavrečka, byl jedním z ředitelů Baťovy firmy. Byl to váže-

ný občan a určitě o něm málokdo ví, že napsal knihu Lelíček ve službách Sherlocka Holmese pod pseudonymem Hugo Vavris,“ prozradila paní Kolková.

V době, kdy se setkávala s Václavem a jeho dědečkem, jí bylo asi čtrnáct let. „Byla válka a všechny potraviny byly na přídele. Můj strýc svázel mléko z okolních statků do mladcovské mlékárny. Mléko bylo velmi vzácné a jeden přídel na dospělou osobu byla asi jedna osminka. Děti dostaly o něco více. Stačilo to ale tak akorát ráno do kávy,“ uvedla pamětnice. Proto se mléko začalo rozvážet i na černo. Paní Kolková se svou

sestrou schovaly konvíčku s mlékem do školní aktovky a objížďaly jednotlivě rodiny. „Vozila jsem mléko i paní Baťové. Měly jsme strach, ale nechtěly jsme všechno odvádět Němcům. Každý, komu jsme mléko nelegálně přivezly, nám za odměnu vždycky něco dal,“ konstatovala paní Kolková.

S Václavem Havlem se znovu setkala až po několika desítkách let, kdy už byl prezidentem České republiky. „Navštívil tehdy městské divadlo Zlín, kde měl besedu s občany. Počkala jsem si na jeho tiskového mluvčího Ladislava Špačka a požádala ho, aby mi zprostředkoval setkání s prezi-

dentem. Vysvětlila jsem mu, že chci jen podepsat dvě prezidentské knihy,“ řekla paní Kolková.

Její přání bylo vyslyšeno a po skončení představení se s Václavem Havlem osobně setkala. Nebylo mu už šest let a nebyl ani tak kulatoučký, jak si ho pamatovala. „Byla jsem hodně nervózní, všechno se odehrálo příliš rychle. Jen jsem mu řekla, že jsem znala jeho dědečka a že jsem jim oběma za války vozila mléko. Odpověděl mi, že mi moc děkuje, protože určitě i díky mě přežil válku. Knížky mi podepsal a do každé přimáloval jedno srdce,“ dodala pamětnice. ZMB 24.10.00

25. novembra od 9 hodin svoj tradičný

Církev Slovenská evanjelická sv. Pavla
1442 Davenport Rd. Toronto

bude konať

PREDVIANOČNÝ BAZÁR

Ponúka všetky zakáľáčkové špeciality slovenskej kuchyne

Pre vaše pohostenie sú pripravené chutné jedlá zo zakáľáčky

Kanadské Listy

INDEPENDENT PUBLICATION

IN CZECH LANGUAGE.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Secretary of the Editorial Board:

Jana Janečková-Bayerová.

Tel. /905/ 278-4116.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy", 388 Atwater Ave.,
Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada.

List vychází 6x za rok.

Předplatné na 1 rok:

Kanada ...	\$ 19:00
USA, jako tiskopis ...	\$ 22:00
zámorí, jako tiskopis ...	\$ 24:00
USA, letecky ...	\$ 28:00
zámorí, letecky ...	\$ 34:00

Sdělení čtenářům v České Republice:
Min. předplatné ve výši 100 Kč lze
poslat na: PAVEL SVOBODA,
175 Na Vyhlídce, 252 63 Roztoky u Prahy.

CELTS PUB

V době, kdy se může u "Mandarína" zakoupit za \$8 neomezené množství jídla a posedět několik hodin, se zdá být šílenstvím otevřít si novou restauraci. Přesto nová česko-irská restaurace byla 18.11 slavnostně za zvuků keltské "kutálky" otevřena v č. 2872 Dundas St. W., Toronto. Tel. /416/ 766-4421. Odvážnou majitelkou je paní Marie Jirková, 54, z Hradce Králové, v Kanadě od r. 1983. Vydátnou pomocnicí v kuchyni je její matka, paní Marie Kaziborová, která se stará, aby hospoda měla znamenitá česká jídla. Renovovaná býv. restaurace "U Marušky" má kapacitu 90ti míst a v suterénu dalších 100 míst. Hosty vítá i maltézský pu-
dlík "Bobíček". Paní Jirková je první, která dostala permit k prodeji likérů v oblasti "Junction", Keele a Dundas St. W v Torontě, po 90ti letech "sucha".

Z ŽIVOTA KRAJANŮ

--V Torontě zemřela Jiřina Vaňková a paní Helena Münstrová. Také Milan Ptáčník a Fr. Braum.
--V Mississauze tragicky skončila Eva Papoušková. --Odešel také Antonín Špringle, 84. --Mezi české důstojníky už od r. 1994 chodili mj. plk. dr. Jan Gellner, Jar. Kasanda, Josef Mandát a Fr. Leffler. Vojáci AČR jsou v Camp Borden cvičeni v rámci NATO. --Kdo byl za války nuceně nasazen v Německu či v Rakousku, máme pro něho důležité informace. Pošleme je zdarma zájemcům. --Zemřel také Stanley Hynek /5.5.1919-9.7.2000/. významný člen Čs. baptistického sboru. --Lenka Štorzová distribuje "Reflex" a vydala přehled knih na skladě. Adresa: 1652 Mountbatten Pl., Victoria, BC V8S 5J9. --Pavel Kantorek se v r. 1994 oženil v Torontě s Markétou, o 33 let mladší. Nedávno vystavoval svůj kreslený humor v Praze. --16.6.2000 zemřela

v Torontě paní Františka J. Freiová, 93. Její manžel byl za války managerem Janečkovy zbrojovky v Praze a zachránil mnoho našich lidí od nasazení v Říši. --Zajímavá je kniha V. Táborského "Paměti točomana", 226 stran.

V Torontě známá klavírní umělkyně I. Kubálová po svém přesídlení do Britské Kolumbie iaksi "dozrála". Snad po vzoru "Grandma Moses" ve Vermontu, která vyrála jako malířka v raném stáří. Paní Kubálová měla velký úspěch nedávno v Pacific Centre Mall ve Vancouveru, když doprovázela "411 Singers" během festivalu "Celebrate A Life". Jinak už čtvrtý rok doprovází větší pěvecký sbor. Pozdravuje touto cestou své přátele v jižním Ontáriu.

Rozezlený návštěvník kina roztrhal během promítání erotický film

MONTREAL (čtk) - Rozzuřený kanadský divák zcela zničil cívkou francouzského kontroverzního filmu „Baise-moi“ (Pomiluj mě) během jeho promítání v kině ve francouzskojazyčném Montrealu.

Před koncem představení vnikl jistý divák do promítací kabiny, zmocnil se jedné cívky s částí tohoto celovečerního filmu a před zmizením pohrozil, že jestli se tento titul bude ještě někdy promítat, vyhodí kino do povětří. Film byl později objeven nedaleko rozcupovaný na malé kousky.

Distribuční společnost se ale za-

úm nenechala zastrašit a oznámila, že film se bude promítat ještě ve třech dalších kinech, kam byl na plakátech oznámen. „Promítání filmu už stejně končí, bylo o tom ale rozhodnuto ještě před incidentem,“ prohlásil představitel distributora.

Film „Baise-moi“ se ve frankofonní provincii Québec promítal pět týdnů a navštívilo jej na 35 tisíc diváků, což se na québecké poměry považuje za slušnou návštěvnost. Kanadské úřady však promítání povolily pouze pro diváky starší 18 let a kritika film značně strhala.

Uprostřed příprav na tradiční vánoční bazár, oslavil br. Rudolf Sadloň své 80. narozeniny /na snímku je s paní Margitou voravov/. Po jeho pravici je čilá paní Katarína Kozáková a mezi manželzy Janečkovými je "nová Kanadanka" Radka Poliaková z Prešova. Členové sboru v těchto dnech myslí na svého organistu br. Bohuslava Dérera, který se má podrobit srdeční operaci. Nejstarším členem Slov. evang. sboru sv. Pavla je J. Borov, 95, z vých. Slovenska.

Duchovním správcem Československého baptistického sboru v Torontě /200 Annette St./ je ze Slovenska pocházející Rev. Ján Banko. Přesněji: narodil se v Báňské Bystrici a jeho paní Věra v Bratislavě. Fotografie je zachycuje během nedávného setkání starších členů sboru, kterého se účastnila také maminka kazatele, paní Rastislava Banková. Setkání seniorů sboru mělo jiný ráz, než v Klubu seniorů při torontské odbočce Čs. národního sdružení. Ten vede František Klimeš, který na setkání baptistů přišel jako host, s vydavatelem t. 1. Schůzka na Annette St. měla náboženskou náplň a navíc - za vedení paní Bankové - byly přednášeny básně týkající se seniorů, vystoupili umělci, např. Josef Hynek jako houslista, dobře sehraný s B. Veselovským z Peterborough, ale hlavně se zpívaly duchovní písně. Činnost Čs. baptistů v Torontě a okolí se datuje sice od roku 1929, kdy přijel na 3 měsíce br. Václav Zbořil, ale sbor byl de facto založen v r. 1942, jako výsledek činnosti br. Jiřího Faboka a br. Františka Dojálky z Winnipegu. Ve válečných letech byl aktivní br. Karel Jelínek, Čech z Volyně. Od r. 1944 vedl sbor br. Josef Zajíček. Pět let později se sboru ujal Jaroslav Zeman, 24 let sbor vedl Józ Novák a po něm Miloš Šolc ml.

Józ NOVÁK

"JUST AN ORDINARY JOE"

Životopis, v angličtině, bývalého duchovního správce
Čs. baptistického sboru v Torontě

Kniha má 240 stran, 38 fotografií. Věna je formou daru \$10 plus \$5 poštovné.

Živě psaná kniha nám přiblíží mládí Józ Nováka a život na Volyni v Polsku, za sovětské okupace v roce 1939 i za německé v roce 1941. V roce 1947 utekl do západního Německa, žil v Německu a Francii. Zajímavé je i část věnovaná životu v Kanadě, jeho manželství, studiu teologie a službě v šesti kostelích a v Traktátové misii, kde působí dodnes.

Veškeré příjmy z knihy jsou věnovány Czechoslovak Evangelical Mission

Rev. J. Novák

OBJEDNÁVKY: 1601 Bramsey Dr., Mississauga, ON L6J2H8
nebo (905) 822-8808

ZA PLATBU/DONATION DOSTANETE STVRZENKU
NA INCOME TAX

Z České republiky a Slovenska

V Ústí n.Orlicí žije klidným životem "máma" čs. sirotek vězněných za války ve Svatobořicích a má radost, když ji navštíví po světě roztroušení svěřenci. Má mimořádnou paměť a pomohla spisovateli Josefu Havlovi /V Lukách 1372. 562 01 Ústí n.Orlicí/, který dokončuje knihu o Svatobořicích. Má vyjít v nakladatelství OPTIS, které vlastní ing. J. Kábrt. --Zajímavé publikace: "Slovník osobností kulturního a společenského života Valašska", 120 stran, z pera Josefa Fabiána. --"Tak pravil Petr Cibulka", 188 stran plus fotografie. --"Minulostí západočeského kraje", 304 stran, uspořádal I. Martinovský. --Novým rektorem University Pardubice se stal doc. ing. Miroslav Ludwig, CSc., 43. --V Hronově se konalo Sympozium o životě a díle Josefa Čapka. --"2000 Český Kalendář", 184 stran, byl vynikajícím dílem Eva Střížovské. --Encyklopedické tvorbě se věnuje firma DIDEROT, Českomoravská 51, 190 00 Praha 9. V popředí je Martina Fialková, ředitelkou je PhDr. Jiřina Bulisová. --Památník a Galerie malíře Oskara Brázdy se nachází na zámku Ličkov u Žatce. Jeho syn Bohuslav sloužil za války v čs. letectvu v Anglii. /Nar. se v Římě 13.9.1916, u 310. měl RAF č. 788200, byl pilotem. Otázka: žije stále a kde? --Vynikající jsou stále "Svobodné noviny", Přetluská 2330/31. 110 00 Praha 10. Vydavatelem a šéfred. je PhDr. Rostislav Janošík. Pro milovníky historie Plzeňska je zajímavá barevná publikace "Jižní Plzeňsko": zastávky: Starý Plzeňec, zámek Kozel, Blovice, Spálené Poříčí, Nepomuk, Kasejovice, Merklín, Přeštice, Stod, Dobruška a Žinkovy. --V Hradci vycházel zajímavý časopis "Senior", pro současné a budoucí důchodce. Vydavatelem byl K. Brodský, Štefánikova 305, 500 11 Hradec Králové. Vychází i dnes? --Co si pamatoval ze svého života Fr. Heřman /1922/ to sestavil v knize "Ráj i peklo", 78 stran. V 50. letech trpěl v několika dolech na Jáchymovsku. --Otřesná je publikace "Palhřimov a totalita", 36 stran. --Moravský Omnitologický Spolek, POBox 65, 750 65 Přerov 2, vydává list "Moravský Omnitolog". Jedním z přispívatelů je Jaroslav Růtil z Leštiny. --Vynikající kniha: Josef Velfl "Příbram v průběhu staletí", 158 stran, barevné fotografie, křídový papír. --Dagmar Broncová: "PARDUBICE" - kniha o městě, 220 stran, pravý poklad. --Jaroslav Pospíšil: "Hyeny", 406 stran, s předmluvou PhDr. Jiřího Mikulky. Závažné svědectví z let 1938-1948 na Zlínsku, Vsetínsku a Bystřicku. Zachycuje bezohledné praktiky čs. komunistů při jejich cestě k moci, ale i statečnost lidí, kteří dokázali vzdorovat jak hnědému, tak rudému totalitě. Vynikající jsou vzpomínky osob, které byly v odboji, stejně jako namítá něm. kriminálního komisaře Pannwitz. --Firma SILVAJAGT v Židlochovicích šíje parádní myslivecké uniformy, hlavně pro českou šlechtu a pro vývoz do Rakouska. --Stálá komise Senátu ČR pro krajanů žijících v zahraničí se sešla 20.9. Jako host byl přítomen J. L. Macek z Vancouveru, BC. --Úspěšná byla Konference zahraničních Čechů 1.-5. 10. 2000. --Pavel Rychetský nastoupil na místo ministra Motejla, který se stal ombudsmanem. --Jan Pívečka stále čeká ve Slavičíně, že se v ČR objeví nový muž bačovských kvalit, aby zachránil český ohrožený průmysl. --JUDr. J. Pospíšil má adresu: Jankovice 36, 769 01 Holešov. --Česká strana národního prodává své sídlo proti KOTVĚ. Předsedou strany je Jan Šula.

Habán je od Brna

OLOMOUC. Soutěž o nejvyššího Čecha v sobotu v Olomouci vyhrál čtyřlístkotilý Petr Huss ze Zbýšova u Brna, který měří 217 centimetrů.

Nejvyšší Čekou se stala se 188 centimetry jednadřicetiletá Linda Janíková z Prahy. Žádný ze soutěžících však ani zdaleka nedosahoval legendární výšky hanáckého obra Drásla, který měřil 242 centimetrů. Celou soutěž sledovala také pelhřimovská agentura Dobry den. Soutěž byla první tohoto

druhu v České republice, takže výsledky agentura zaregistruje také v Guinnessově knize rekordů. „Do soutěže se nám přihlásili také členové Klubu vysokých z Prahy, který má kolem dvouset členů,“ řekl pořadatel akce Robert Zdráhal. Dodal, že vítězi soutěže jeho výška přinesla zájezd do Španělska. V databance českých nejvyšších lidí chyběl. Je v ní ale například zaznamenán muž s největším obvodem pasu, kterým je se 180 centimetry Jaroslav Kudláček z Prahy.

Děti postavily rekordní vlak z krabic

● Pardubice (ČTK). Nejdelší vlak z papírových krabic aspirující na zápis do české Guinnessovy knihy rekordů postavily v sobotu děti na Pernštýnském náměstí v Pardubicích. "Vlak skládaly až do večerních hodin a výsledkem bylo 1410 vagonků o délce 572 metrů a 22 centimetrů," řekl David Matýšek z pořadajícího Klubu hurá kamarád. Akci klub vyhlásil počátkem září ve všech základních a mateřských školách a dalších školských zařízeních v Pardubicích. Stovky dětí si tak v hodinách výtvarné výchovy i doma namalovaly vagonky na různé krabice. Nejmenším vagonkem byla krabička od sirek, největší byl vymalován na krabici od televizoru.

Před důchodem se stal milionářem

ŠUMPERK (sos). Obrovské štěstí se usmálo na devětapadesátiletého muže ze Šumperka, který ve Sportce vyhrál pětatisícet miliónů korun.

Muž, který chce zůstat z pochopitelných důvodů v anonymitě, poprvé vyplnil tiket Sportky jako učen v dubnu 1957. „Od té doby jsem nevynechal snad jediný týden,“ vzpomíná šťastný výherce. Přiznal se, že jako mladý snil o tom, že jednou vyhraje první cenu a přemýšlel,

kolik to bude peněz. Jeho trpělivost se mu nakonec bohatě vyplatila. „Do sběrný chodím vždy v úterý a odevzdám své tikety na střeženi i nedělní losování. V neděli devátého července jsem dal poprvé v životě náhodný tip, neměl jsem totiž s sebou připravená čísla,“ popisuje muž rozhodující okamžiky, které změnil jeho život. Tvrdí, že losování v televizi sleduje málokdy, proto se o vysněné výhře dozvěděl až ve sběrně Sportky. „Obsluha projela tiket terminálem a uslyšel jsem melodii, kterou

počítač zahraje v případě výhry. Všiml jsem si, že se pracovníce chytla stolu a potom mi zašeptala, že jsem vyhrál tisícet pět miliónů korun. Nejprve jsem si myslel, že si ze mě dělá legraci a že výhra je pětatisícet tisíc. Pak se ale začali kolem terminálu shlukovat další zaměstnanci Sportky a gratulovali mi. Také se mě ptali, jestli mě ta zpráva neporazí. Naštěstí jsem klidný,“ vypráví výherce, který se přiznal, že si nepamatuje, která byla ta šťastná čísla. Uvedl, že měl strach ze zá-

visti, proto se o radost z výhry podělil pouze s manželkou a syny. Nyní společně přemýšlejí, jak s milióny naloží. „Mám asi všechno základní, co jsem chtěl. Proto peníze využijeme na zvýšení své životní úrovně. Uvažuji, že si pořídíme domek, něco dostanou i moje děti. Peníze ale můj život určitě neotočí naruby,“ tvrdí muž, který si nyní láme hlavu, jak pohostí své přátele, se kterými chodí do hospůdky. „Nechci, aby se dozvěděli, že jsem milionář,“ dodal na vysvětlenou.

Pro milovníky historie Plzeňska je zajímavá barevná publikace "Jižní Plzeňsko": zastávky: Starý Plzeňec, zámek Kozel, Blovice, Spálené Poříčí, Nepomuk, Kasejovice, Merklín, Přeštice, Stod, Dobruška a Žinkovy. --V Hradci vycházel zajímavý časopis "Senior", pro současné a budoucí důchodce. Vydavatelem byl K. Brodský, Štefánikova 305, 500 11 Hradec Králové. Vychází i dnes? --Co si pamatoval ze svého života Fr. Heřman /1922/ to sestavil v knize "Ráj i peklo", 78 stran. V 50. letech trpěl v několika dolech na Jáchymovsku. --Otřesná je publikace "Palhřimov a totalita", 36 stran. --Moravský Omnitologický Spolek, POBox 65, 750 65 Přerov 2, vydává list "Moravský Omnitolog". Jedním z přispívatelů je Jaroslav Růtil z Leštiny. --Vynikající kniha: Josef Velfl "Příbram v průběhu staletí", 158 stran, barevné fotografie, křídový papír. --Dagmar Broncová: "PARDUBICE" - kniha o městě, 220 stran, pravý poklad. --Jaroslav Pospíšil: "Hyeny", 406 stran, s předmluvou PhDr. Jiřího Mikulky. Závažné svědectví z let 1938-1948 na Zlínsku, Vsetínsku a Bystřicku. Zachycuje bezohledné praktiky čs. komunistů při jejich cestě k moci, ale i statečnost lidí, kteří dokázali vzdorovat jak hnědému, tak rudému totalitě. Vynikající jsou vzpomínky osob, které byly v odboji, stejně jako namítá něm. kriminálního komisaře Pannwitz. --Firma SILVAJAGT v Židlochovicích šíje parádní myslivecké uniformy, hlavně pro českou šlechtu a pro vývoz do Rakouska. --Stálá komise Senátu ČR pro krajanů žijících v zahraničí se sešla 20.9. Jako host byl přítomen J. L. Macek z Vancouveru, BC. --Úspěšná byla Konference zahraničních Čechů 1.-5. 10. 2000. --Pavel Rychetský nastoupil na místo ministra Motejla, který se stal ombudsmanem. --Jan Pívečka stále čeká ve Slavičíně, že se v ČR objeví nový muž bačovských kvalit, aby zachránil český ohrožený průmysl. --JUDr. J. Pospíšil má adresu: Jankovice 36, 769 01 Holešov. --Česká strana národního prodává své sídlo proti KOTVĚ. Předsedou strany je Jan Šula.

Odešli do exilu, aby bránili svobodu a demokracii v Československu

Rada svobodného Československa, vrcholná představitelka poválečného československého exilu, není u nás dosud náležitě známým pojmem. Její zápas za obnovu svobodného a demokratického Československa, vedený v často svízelných podmínkách exilu a bez naděje na rychlý úspěch, je však nesporně hoden naší úcty a pozornosti. Vždyť politici, kteří Radu v únoru 1949 založili, patřili ke skutečnému výkvetu národa - více než polovina z nich byla účastníky odboje nebo vězni nacistických koncentračních táborů, třetina z nich odešla po komunistickém převratu do exilu už podruhé či potřetí v životě.

Stačí uvést alespoň některá jména, jež by rozhodně neměla upadnout do zapomnění: Petr Zenkl, Ferdinand Peroutka, Ladislav Feierabend, Štefan Osuský, Arnošt Hejdrich, Vladimír Krajina, Juraj Slávik, Jan Papánek, Ota Hora, Jozef Lettrich, Adolf Klimek, Václav Majer, Jaroslav Stránský, Hubert Růpka a mnoho dalších.

Během jednoho roku dokázal Bořivoj Čelovský, autor právě vycházející knihy Politici bez moci (nakl. TILIA), prostudovat nejen archiv Rady, ale též obsáhlé pozůstalosti politiků uložené v Hooverově institutu ve Stanfordu, v knihovnách v New Yorku a v Kanad-

ském národním archivu v Ottawě. Další podklady našel ve sbírkách archivů ministerstev zahraničí a vnitra v Praze a také ve vlastních obsáhlých sbírkách dokumentů, jež hodlá věnovat výzkumnému středisku olomoucké univerzity. Vznikla tak práce, která podrobně sleduje historii exilové Rady, především v prvních pěti letech její činnosti. Všimá si okolností jejího založení, složení jejích orgánů i problémů se získáváním finančních prostředků na činnost Rady. Nezaslává ani politické soupeření a malicherné hašteření, jež bývalo v kruzích exilu častým zjevem a vedlo i k několika vážným krizím. Hodně místa věnu-

je představení názorové orientace exilu, zvláště pokud se týká státoprávního uspořádání budoucího svobodného Československa při soužití Čechů, Slováků a Rusů a při řešení ožehavé sudetoněmecké otázky. Neponechává stranou ani obsáhlou sociální činnost Rady či její vojenský program, ovlivněný dobovou představou o brzkém válečném konfliktu mezi Západem a Východem.

Autor bude knihu veřejně prezentovat ve čtvrtek 5. října od 17 hodin v knihkupci Artforum v Ostravě, jako obvykle za doprovodu cimbálové muziky Ondřejníka. ZMg 4115 '00 MEČISLAV BORÁK

PRAHA
SIDELNÍ MĚSTO
A METROPOLÉ

Veselé vánoce a
šťastný nový
rok 2001
přeje

Bata

CITÁT MĚSÍCE

V Praze vyšla nedávno kniha nazvaná "František šťastný". Autoři byli Dalibor Janko a Fr. Šťastný, známý čs. motocyklový závodník, "který nemá v těle jednu kost celou". V interview s novináři prohlásil:

"Pro motocykly by to chtělo, aby se narodil nový pan Janeček, který by si postavil továrnu a začal dělat motorky, které lidi chtějí, na kterých by se daly vyhrávat závody. Pak také, aby výrobci chtěli od závodníků dobrou reklamu a věnovali na to prostředky."

O LETCÍCH

Odhalení památníku nadlým letcům z Těšínska v Č. Tě-

šině se účastnil náčelník gšt. Jiří Šedivý. -- Film o letech vyškolených v Prostějově měl název "Elita armády". Bvl na TV 3.10. -- Jozef Balejka od 311. žije spokojeně se svou mladší paní ve Valašských Kloboukách. -- Předválečný letec Severín Tůn z Leštiny se nejméně jednou měsíčně setkává s J. Foretníkem, MUDr. V. Munkem, Mečislavem Kozákem. Oznámil nám, že 24.10. náhle zemřel Vojtěch Kubalík. Na schůzky pravidelně chodí vdov: V. Šnoblová, M. Dočkalová

a A. Havlíčková. Plk. Z. Těšínskému do Prahy dodal fotografie V. Behčáka, V. Kriste- na, J. Hradila a V. Panoše. -- A. Urbásek nám sdělil, že býv. přísl. RAF a vdovy se scházejí každý měsíc v Domě legií na I. P. Pavlova a hromadně chodí do Karlínského divadla. -- 9.9. byla v Otaslavicích pietní vzpomínka na hrdinu Bitvy o Britanii Josefa Františka. Byl tam také "novopečený" gen. Zdeněk Škarvada z Ostravy.

jakož i gen. Karel Pospíchal z Anglie. -- V Olomouci žije Alois Mutňanský, který až do konce r. 1949 školil mladé izraelské letce na Spitfirech a Me-109. Dalšími instruktory byli J. Josif a F. Petr. -- M. R. Štefánik zřídil v r. 1915 pro francouzské letectvo pravidelnou meteorologickou službu s precizními předpověďmi počasí. -- Ředitelem leteckého muzea v Kovářské v Krušných horách je Ing. Jan Zdiarský, Husova 668, 431 86 Kovářská. -- H. Salz z Plně se ptá: kdy a kde zemřel Václav Trnka, od 311, nar. 22.7.1903 v Plzni? Víme, že absolvoval střelecký kurs v únoru 1941 /byli tam mj.: Januj, Jebáček, Veverka, Drčka, Stanovský, Laichter, Kováček, Belda, Král, Gedeš a Taláb. Máme také foto V. Trnky, když nastoupil v srpnu 45 službu v Ruzyni. -- Americký kosmonaut James A. Lovell navštívil rodiště svých předků v Dolní Lukavici na Plzeňsku. Doprovázel ho plk. Vlad. Remek. Stal se čestným občanem obce. V Pardubicích si zalétal na cvičném letounu L-39 Albatros. -- V Hudson Heights, Que.

zemřel Zdeněk Munzar. -- Tisk na sev. Moravě vzpomněl na zábřežského průkopníka létání L. Kratochvíla. Materiál sebral M. Kobza. -- Při havárii letounu L-29 u Chrudimi zahynul šéf bojové přípravy vzdušných sil. Podle gen. Padělky nejsou ohroženy naše závazky k NATO. -- V čele Svaz letců svob. ČSR stojí nyní Gen. Dr. Fr. Elston, 3 Warren Rd., Orpington, Kent BR6 6JF, Anglie. Dělá pro pozůstalé letce, co může. -- Gen. F. Faitl se nám pohlednicí pochlubil, že pokřtil "Nebeského jezdce", viz symbol letounu ČSA vlevo. -- Neúnavný Hugo Mellion ze sev. Anglie byl v Torontě zač. listopadu. -- Otto Stránský z Long Islandu daroval Voj. Muzeu na Žižkově vzácnou orig. malbu Mistra Besperanta: "Camp Cholimendelev" z r. 1940. -- Kniha dr. Čestmíra Sládka "Colonel Toby - Na dvoře krále králů" /o plk. B. Tobyskovi z České Rybné v Orlických horách/ je jednou z nejlepších, iaké o našich letech vyšly - vedle knih vydaných samotnými letci, např. Fr. Fajtlem. Velkou radost z díla měla paní Tobysková, vdova po Bohoušovi, která žije v Římě a v Brně žijící Stanislav Hladík. -- "HN" měly reportáž pod titulkem "Skvělé hodiny tragického času" od J. Keránka. Zachycují dva vynikající letce: R. Půdu a J. Jaškeho. /HN jsou "Hosnodářské noviny". -- Alois Soukup se oženil s Jolanou Ocelkovou 15.8. 1942 v Reigate, Surrey. -- X. Aviatická pouť v Pardubicích se zdařila. Jak je to s replikou Kašpara Blériota? -- Č. 14 "Letectví" mělo článek Fr. Srpa "Pocta čs. letcům v Nassau" - o nokusu M. Janečka najít tam hroby 12ti čs. letcům, kteří přišli o život při výcviku v r. 1943. -- Došla kniha H. Salze "Letectví a město Plzeň", I. část, 1874-1924. Mravenčí práce let. nadšence, 98 stran. -- V Bratislavě vyšel pohlednice s portrétem S/L O. Smika, DFC. 1922-1944. -- Vyšlo hodnotné č. 22 "Zpravodaje Svazu letců ČR".

NEBESKÝ JEZDEC
SKY RIDER

Letecky i z Pardubic

PARDUBICE (čtk) - Rozšíření spojové dráhy pardubického mezinárodního letiště oznámila akciová společnost East Bohemian Airport, která od roku 1995 civilní letiště provozuje. "Díky rozšíření dráhy nyní mohou v Pardubicích přistávat prakticky všechny typy letadel, což dříve bylo možné pouze po udělení výjimky," řekl ředitel. *7.10.1997*

Již delší dobu se nokoušíme zjistit totožnost čs. letce, který je snímku první vpravo. Kdo o něm něco ví? Vlevo je Jaroslav Hájek, nar. 20.3.1915 v Jaroměřicích n/Rokytnou, pilot 311. RAF č. 787225, zemřel 23.9.1995 v ČR. Uprostřed je Karel Vildomec, pilot 311. RAF č. 82583, nar. 1.5.1912 ve Sva-roslavu u Bma, zemřel 16.1.1979.

Dobře, že si to Stanislav pamatoval...

Nebývá věru dobrým zvykem, aby kamarád psal pochvalně o knize kamaráda, přesto poruším konvenci. Snad mi to laskavi čtenáři prominou. Ne s ohledem na to, že píšu o spolubojovníkovi z války, ale proto, že nejen jako pamětník cítím povinnost pochválit dílo skutečně dobré.

V květnu 1945 se do Prahy vrátil stihací pilot, štábní kapitán letectva Stanislav Rejthar. Zanedlouho po přjezdu navštívil příslušného úředníka na magistrátu, představil se a sdělil, že by rád žádal o byt pro rodinu, neboť se má z Anglie vrátit manželka s malým synem. Referent se podíval na jeho válečné vyznamenání a řekl: "To jste nebyl dobrý voják, když jste se z války vrátil. Dobří vojáci padli!"

Rejthar místnost znechuceně opuslil. Zanedlouho poté zjistil, že se v jeho zemi dějí další podivné věci. Zatímco se politické strany probouzely k životu, komunisté už veselé úřadovali, samozřejmě po svém. Existovaly však také příjemnější chvíle. Spousty lidí, příbuzní, přátelé i jiní začali pozorně naslouchat jeho vyprávění o válce, které se účastnil na tróntě Francie, Velké Británie, v SSSR i ve Slovenském národním povstání.

"Měl byste to všechno napsat," radil mu, leč marně. Byl výborový vypravěč, ale psal jen málokdy. Naštěstí mnohé z toho, co uchoval ve své fantastické paměti, pečlivě zaznamenávala jeho manželka Vlasta, spolužák Vladimír Beránek a později i dcera Olíčka. Zápisky sifežili a po dlouhých letech společně a konečně vydali v zajímavé, čtivé a pravidelné knize. Jmenuje se Dobří vojáci padli... a má podtitul Ze vzpomínek válečného pilota

Dětsví, mládí a studentská léta v realce prožil mladý Stanislav v kruhu své pracovitě a zbožně rodiny, vedle čtyř bratrů a jedné sestry v Kurosepech na Moravě. Když Hitler se svým vojskem okupoval jeho milovanou vlast, odmítl v ní žít a odešel do exilu. To už po absolvování vojenské akademie jako poručík letectva. S maččiným požehnáním uprchl do Polska, odtud do Francie, kde byl přijat do jejího letectva. Stal se očitým svědkem její kruté porážky. Musel znovu přehodit.

Nový azyl našel v Anglii. V jejím královském letectvu RAF bojoval až do konce roku 1943 na stíhačce typu Spitfire, jednom z nejlepších letounů války. Při jednom z mnoha operačních letů nad Francií byla jeho stíhačka silně poškozena, takže s ní musel nouzově přistát a byl přitom těžce zraněn. Po delší hospitalizaci a vyléčení mu nabídli výhodné místo v kanceláři. Odmítl je, protože chtěl dál bojovat.

Na základě spojeneckých dohod se potom naskytla možnost sloužit v nové letecké jednotce v Sovětském svazu, a to s nadějí podílet se na přímých bojích při osvobozování vlasti. Se vzácným pochopením své manželky tam odjel. Tehdy jsme cestovali spolu. Při vstupu na území SSSR jsme museli předložit všechna zavazadla ke kontrole. Nejpečlivější byli kontroléři na jakékoliv úskoviny.

"Sto éto takové?" ptala se sovětská celnice.

"To je bible," odpověděl Rejthar klidně.

"V Rosii Boga nčt," zamávala knižkou.

"Bůh je všude, i v Rusku," odpověděl česky.

Úřednice kupodivu rozuměla.

Ohlédla se, zda ji nikdo nepozoruje, a biblí nezabavila.

Když se náš 1. čs. letecký pluk přemístil na Slovensko a musel později ze Slovenského národního povstání v obklíčení a pod tlakem nepřítelů ustoupit, řekl jsem mu jako náčelníkovi štábu: "Stan-do, jsi z celého pluku jediný ženáč. Odletíš v noci do Moskvy." Věděl, že letadel máme málo. Sověti na naši naléhavou žádost o přepravu jednotky dopravními letouny ani nereagovali. Mou nabídku tehdy odmítl slovy: "Jednou jsi mi dal na starost pozemní personál, zůstanu s ním až do konce."

Odvěděl jej do mrazivých hor. V zoufalém obklíčení bezohledným nepřitelem prošel Rejthar nejvrdší zkouškou svého života, ve vzpomínkách rovněž dramaticky ličenou a veřejností i odborníky málo známou.

I když kniha má svou ústřední postavu, nejde jenom o ni. Stanislav Rejthar zachycuje atmosféru vlasteneckého heroismu čs. letců - kamarádů, včetně bolestných ztrát. Ztvárňuje v širokém záběru i problémy poválečného údobí, strádání a hanobení svobodomyslných lidí. Ostře kritizuje každou totalitu, libivě zakuklenou do jakékoliv podoby a barvy. Nevyhýbá se ani analýze myšlenek a činů známých osobností. Celé vzpomínání, prochnuté citlivou lidskostí a niterným viděním světa, je bezesporu velkým, cenným vkladem do čs. vojenské historie, v širším smyslu i kultury. Patří k tomu nejlepšímu, co v dané kategorii existuje. Je dobře takové knihy číst, občas si jejich obsah i smysl připomenout. Naše doba k tomu opět vybízí.

FRANTIŠEK FAJTL

14.10.1997 Autor je genmjr. v. v., válečný veterán

Vzdáváme poctu

dvěma vzácným československým matkám a vlastenkám: Obě mají vztah k německému internačnímu táboru ve Svatobořicích u Kyjova na jižní Moravě. V letech 1942 až 1945 prošlo tímto koncentrákem 2.720 lidí, hlavně rodinných příslušníků vojáků a letců, kteří sloužili v čs. jednotkách v Anglii, v Rusku a jinde. Účelem bylo potrestat rodiny mužů, kteří proti Němcům bojovali se zbraní v ruce a odstranit záchytné adresy, na které by se mohli obrátit např. parašutisté posláni z Anglie na území tehdejšího Protektorátu. Tábor měl menší filiálku v Lutíně, nelidsky řízené židovské oddělení a po likvidaci SNP také barák s 92 osobami ze Slovenska. Většina vězňůných ve Svatobořicích byla Gestapem zatčena mezi druhou a třetí hodinou ranní dne 17. září 1942. Čti podle kartotéčních karet, které jistý čs. důstojník nezničil při likvidaci naší vojenské kanceláře na Rue de Bourbon v Paříži a kterých se Němci zmocnili. /Kopie kartotéčních lístků byly v Marseille, ale ty zničil por. Jan Fraňa. / V akci "E" - Emigranten bylo uvězněno 1.900 osob, specificky manželky, rodiče, sourozenci a děti osob české národnosti, které uprchli do zahraničí. Bylo to zařízení Gestapa, i když roli bachařů byli nuceni hrát příslušníci české protektorátní policie. Kolik dětí pod 16 let lácrem prošlo není jisté. Nejvíce jich přišlo po heydrichiádě /jejich rodiče byli popraveni v Mauthausenu/. O děti se staraly: prof. Míla Marková, 20.10.1905, na snímku vlevo a paní učitelka Vlasta Mikuláščíková, nar. 18.10. 1909 v Potštejně n.O., na snímku vpravo. /Dosud žije./

O VOJÁCÍCH

Konsulární úředníci ČR
v Montreálu a v Ottawě

by neměli účtovat veteránům 2. svět. války za ově-
řování podpisů a za všechny úkony týkající se
jejich osobního stavu. Do toho spadají úkony spo-
jené s vystavením českého cestovního dokladu a matričních do-
kladů. Poplatky se promíjejí podle zmocnění k části II kons. po-
platky, bod 1, vyhlášky č. 231/88 Sb. a 310/90 Sb. Neplatí to ale
pro rodinné příslušníky vál. veteránů. -- Při nedávné nřisaze po-
sádky v Bratislavě, vyzval plk. Milan Baláž vojáky k obraně so-
cialistické vlasti. Mluví MO SR se pokusil omluvit vysokého
důstojníka věkem, stereotypem při čtení zkratk a trémou. -- Šte-
fan Pazdera z Prešova našel pamětníky částečného vypálení obce
Zlatá Baňa Němci; smutnou roli sehráli neukáznění sovětské par-
tyzány. -- V Kyjevě byla odhalena pamětní deska České družině a
dr. V. Vondrákovi z I. svět. války. V české delegaci byla senátor-
ka L. Benešová a senátor M. Musial. Po 57 letech Kyjev navštívil
také plk. P. Raichl z USA, rodák ze Skůr. Bojoval 6. 11. 1943 po
boku Sochora, Tesaříka a Buršíka. -- Vál. veterán Voita Levin, ro-
dák z Krnova, má potíže s magistrátem města Brna v rámci žádo-
sti o české občanství. -- Co nevidět budou v armádě ČR jen pro-
fesionálové. -- K. Kysilka nám poslal biografii Edith O. Brucko-
vé, 1912-1999. Narodila se v Josefově a žila v Ottawě. Její man-
žel Otto sloužil v Anglii. -- Manžel M. Markové/viz článek na
str. 4/byl v Anglii pplk. gšt. Po r. 48 byl vězněn na Mírově.

Svůj život bych neměnil, říká
muž, který zažil válku i vězení

P r a h a - Dvakrát ilegálně pr-
chal přes československé hranice
do zahraničí, aby bojoval za svo-
bodnou republiku, dvakrát utekl z
komunistického vězení. Výprasky,
které přitom dostal, ani nepočítá,
rovněž tak zranění a omrzliny. Ťe-
baže se dnes projevují na jeho zdra-
ví. Takový je devětatřicetiletý
Pravomil Raichl, voják, lesák, de-
ník a údajný imperialistický špión,
který má zítřka dostat Řád TGM.

Rodák ze Slaného poprvé prchal,
když mu bylo osmnáct. V květnu
1939 namířil z protektorátu Čechy
a Morava do Jugoslávie. Madaři ho
však chytili a poslali zpátky. Slova-
ci mu pomohli přejít hranice do Pol-
ska, odkud zamířil do Rumunska.

Mladý Raichl měl opět smůlu - ces-
tou ho lapili Sověti. Tehdy téměř všechny uprchli-
ky považovali za špióny, a mla-
dík se záhy ocitl ve vězení. Více
než po roce z něj Raichl utekl, ale
znovu ho chytili spolu s dalšími
vězni z jiného lágru. Soud tajné
služby NKVD ve Sverdlovsku
nad celou skupinou vynesl rozsudek:
Za sabotáž v době války podle
paragrafu 58 zastřelit!

Život mu tehdy zachránila čes-
koslovensko-sovětská dohoda,
podle níž Rusové pozastavili vý-
kon jeho trestu. Místo propuštění
však Raichl putoval do vězeň-
ských táborů na poloostrov Koly-
mu na východní Sibiři. Zažil tam
tři měsíce hrůzy.

"Dozorci byli různí," vzpomí-
ná dnes Pravomil Raichl. "Když
jsme pracovali v lese, požádal je-
den vězeň čuvašského strážného,
jestli si může odskočit. Ten kývl.
Idi. Ale když kamarád poodešel,
zastřelil ho. Potom mohl tvrdit,
že se vězeň pokusil o útěk. Jiný
dozorce, Ukrajinec, na nás v tábo-
ře řval, ale jakmile jsme přišli do
lesa, vyběhl nás: Kluci, jděte na
mahny, ale neutečte!"

Přežil mu tehdy pomohla silná
vůle a felčar, který znal českoslo-
venské legionáře a Raichla si vy-
žádal na ošetřovnu. Mladý muž
tam na palce mrtvých vězňů při-
vazoval jejich čísla. Zesnulí ho
paradoxně udržovali při životě,
protože po nich zbýval chleba,
kterého se vězeň mohl najíst.

PRAVOŠI, JDOU PO
TOBĚ!

Na podzim 1941, kdy už byl So-
větský svaz ve válce s Němci-
kem, přijel bývalý vězeň Pravomil
Raichl do Buzuluku, kde se
pod velením Ludvíka Svobody
formovala československá vojen-
ská jednotka.

Od začátku se vyhrocoval spor
mezi "hvězdáři", jak nazývali sku-
pinku komunistů, a ostatními vo-

jáky. "Tehdy byl Svoboda ještě
slušný člověk," říká Raichl.
"Před Vánocemi 1941 se nám své-
řil: Chlapci, až se vrátíme domů,
tak s těmi "hvězdáři" zatočíme!
Ale v květnu 1942 byl v Moskvě,
odkud se vrátil jako vyměněný -
nevím, co se s ním stalo."

Když Němci postupovali do nit-
ra Sovětského svazu, měli západ-
ní diplomaté v Moskvě obavy,
aby Stalin neuzavřel s Hitlerem
příměří. Nejhorší bylo, když začala
bitva o Stalingrad.

"Naši důstojníci uvažovali, že
bychom se měli pokusit dostat do
Číny k Čankajškově," pokračuje
Raichl. "Po vítězství Rudé armá-
dy u Stalingradu zvedali komunisté
u jednotky hlavy. Také NKVD.
Začali zatýkat některé vo-
jáky a vyhrožovat. Jeden ze slu-
žnějších komunistů mě varoval:
Poraž, pozor, jdu po tobě!"

OPĚT VE VĚZENÍ, ALE
V ČESKOSLOVENSKÉM

Pravomil Raichl prožil frontu v
první linii, byl raněn. Z války se
vrátil jako podporučík. Oženil se a
usadil se v severních Čechách.
Ale kvůli své neskrývané zášti
vůči komunismu měl stále potíže s
vojenskou kontrarozvědkou i s po-
licií.

Nakonec utekl do západního
Německa k Američanům. Když
se na jaře 1947 vrátil, na nádraží
v Chebu ho zatkli jako špióna.
Koncem léta nařídilo minister-
stvo spravedlnosti, aby ho propus-
tili. Proti němu totiž nebyly žád-
né důkazy.

Za Raichlem krátce poté přišel
kamarád z vězení se dvěma nezná-
mými muži, kteří se vydávali za
Američany pátrající po hrobech
leteců. Tvrdili, že je posílá útře-
di nekomunistických stran, a po
Raichlovi chtěli, aby je seznámil
s dalšími nekomunistickými dů-
stojníky, aby se domluvili na při-
padné podpoře demokratických
síil. Bývalý voják zajasal. Začal s
nimi objíždět své kamarády, vyso-
ké důstojníky armády. Z údaj-
ných Američanů se však vyklubali
tajní policisté.

"Mně přišli zatknout v noci
7. listopadu 1947. Pod postel
mně jeden z nich strčil aktovku s
nějakými spisy o uranu, takže ze
mne udělali uranového vyzvěda-
če," vzpomíná Raichl.

Vznikla takzvaná mostecká špi-
onážní aféra. Nekomunističtí poli-
tici ji považovali za provokaci,
komunisté to vyvraceli. Několik
desítek důstojníků se dostalo
před soud až po komunistickém
převratu - v květnu 1948. Tři z
nich včetně Raichla byli odsouze-
ni k trestu smrti, který byl vzápětí

změněn na doživotí. V lednu
1952 se Raichlovi hodily zkušeo-
nosti s útekem - s několika vězni
uprchl a zamířil přes NDR do Zá-
padního Berlína.

ZPRAVODAJCEM
U STRÁŽNÍ ROTY

Začátkem roku 1952 vznikla v
západním Německu českosloven-
ská strážní rota jako zárodek bu-
doucích legií, které měly bojovat
po boku západních spojenců ve
válce s komunistickým světem.
Pravomil Raichl se do ní okamži-
tě přihlásil. Její velitel kapitán Ka-
rel Černý ho zařadil do funkce
zpravodajského důstojníka.

"Hlíдали jsme nedaleký munič-
ní sklad. A protože jsme jako při-
služníci technické jednotky nosili
jednu dobu černé uniformy, psal
o nás pražský komunistický tisk
jako o černých esesácích. Proti
naší existenci protestovala česko-
slovenská vláda dokonce u OSN.
Američané namítali, že to je pou-
ze pracovní jednotka, a pak vytvo-
řili ještě druhou," uvedl Raichl.

Když jel Raichl s dalšími důsto-
jníky v lednu 1954 do redakce Svo-
bodné Evropy v Mnichově, jejich
auto nabouralo a on se těžce zranil.
Po vyhlášení mu američtí zpravodaj-
ci doporučili, aby se přestěhoval
za oceán. Až později se dověděl,
že ho měli českoslovenští agenti,
kteří se o rotu zajímali, unést.

ŽIVOT SI VYBRAL SÁM

Ve Washingtonu mu nabídli,
aby absolvoval zpravodajskou ško-
lu válečného námořnictva. To
však z vlasteneckých pohnutek od-
mítl a skončil jako dělník v Chica-
gu. "Ale toužil jsem po lesích," přiz-
nává. "Po čtyřech letech jsem se
bral celou rodinu, už jsme se že-
nou měli tři kluky, a hajdy do Ore-
gonu. I tam jsem dělal v továrně,
ale po víkendech jsem honil jele-
ny. Také jsem vystudoval vysokou
školu - vojenskou historii a polito-
logii. V roce 1958 jsem koupil dře-
věný dům v lese, kde žiju dodnes."

Do republiky se Raichl začal vra-
cet až po listopadu - dřív nesměl.
Našel tady spoustu kamarádů z vál-
ky i z doby poválečné - ale také ně-
kolik těch, kteří mu ublížili.

"Mně nikdo nenutil, abych šel
bojovat proti nacismu a potom
proti komunismu," vysvětluje.
"Musel jsem čekat, že se mnou ne-
budou jednat v rukavičkách, že
dostanu výprask. Nikam jsem ne-
musel utíkat - mohl jsem žít v
myslivně a chodit za holkama.
Všechno jsem si vybral sám. A
řeknu vám, svůj život plný strasti
bych nikdy nevyměnil... Jsem Če-
choslovák a jako Čechoslovák do-
klepu svůj život." MF 27.10.90

KAREL PACNER

Když se v r. 1994 stal zástupce velitele Camp Borden, plk. James Hunter, kanadským vojenským přidělcem v Praze, přišla do Camp Borden první skupina mladších českých důstojníků, aby se zdokonalila v angličtině a v jiných věcech a neofici-
elní spojkou mezi nimi a našimi krajany se stal major Jaro-
slav Kasanda z blízké osady Egbert. Jedním z prvních náv-
štěvníků u nich byl plk. dr. Jan Gellner, DFC, usídlený v Cale-
don East. k němu se přidal Josef Bílek, válečný letec z Bar-
rie, Ont. Skupiny se střídaly po šesti měsících a některé se
účastnily i Čs. dnů na Masaryktownu. Letos bylo v Camp Borden
7 vyšších důstojníků, z toho 3 generálové. 19. října za ni-
mi přijel z Ottawy český vojenský přidělelec gen. M. Kostel-
ka, který sám podobným kursem prošel před několika lety. Vý-
stavku pro Mezinárodní den na základně /bylo tam celkem 14
skupin ze zemí střední a vých. Evropy/ sestavil obětavě plk.
B. Moravec z Toronta. Na snímku je třetí zleva náměstek šéfa
generálního štábu, gen. por. ing. Jiří Martínek, po jeho levici
Mírko Janeček, druhý zprava je plk. Bohumil Moravec.

VZPOMÍNKA NA DOBRÉHO ČLOVĚKA

Jaroslav Čulada se narodil 6. 5. 1911
v Ostravě. V červenci 1931 nastoupil
v Chustu jako praktikant na poštovním
úřadě. Do roku 1938 vystřídal Tjačovo,
Berehovo, Mukačevo, Volové aj. Po zábo-
ru Podkarpatské Rusi se vrátil do Ostravy
na poštu, kde v dubnu 1939 zakotvil.

Zapořil se do odborové organizace
Obrana národa, kde pomáhal převádět na-
še letece do Polska. Nakonec se útekem do
Polska zachránil před gestapem

Polsko opustil s legionem generála
Svobody a přešel do Ruska. Tam na

všechny čekala internace. V r. 1941 byl
převlečen na Sibiřní východ a po pádu
Rommela odjel s armádou do Anglie.
V roce 1944 se zúčastnil vylovení
v Dunquerku a vrátil se do ČSR s ameri-
kou armádou. Pracoval v Českém
Krumlově jako tlumočník. Velitelství
americké armády sludilo v bývalém letním
knížecím zámečku Červeném dvoře (dnes
je to psychiatrická léčebna). Na zámku
bydlely jen stráže v bývalé „skoupové sí-
ni“ - kdysi knížecí stáji, dnes se tu konají
výstavy. Po odchodu Američanů (1946) se

do Ostravy nevrátil - zamiloval se v již-
ních Čechách a oženil se tu. Krátce tu byl
zaměstnán, v r. 1948 propuštěn a nikdo ho
do práce nevolal. Odstěhoval se na Hlubou-
kou n. Vlt. V roce 1953 ho komunisté za-
tkli - byl vzal do vazby za poskytnutý
nocleh kamarádů, který přešel na Sumavé
hranice. Byl odsouzen na 7 let, vězněn na
Pankráci, v Borech, Dolním Ročově
a Valdicích. Vrátil se v zuboženém stavu
a v r. 1983 zemřel.

MARIE ŠEDINOVÁ

Legionář se chce po smrti vrátit do Čech

Cholmondeley (zpravodaj čtk)
- Zapadlý kout v anglickém hrab-
ství Cheshire s krkolomným ná-
zvem Cholmondeley, avšak s pro-
stou výslovností čomli, je pro bý-
valého českého legionáře Františka
Kaplanu silným poutem k do-
movu.

V zámeckém parku tu stojí pa-
mátník věnovaný českosloven-
ským vojákům, kteří ve druhé
světové válce přišli do Británie.
Včera se v parku uskutečnila
oslavý šedesátého výročí založení

Československé armády na brit-
ském území.

Právě František Kaplan,
skromný, téměř osmdesátiletý
muž, po celý rok neúnavně pomá-
hal akci připravit.

Pro Františka Kaplanu to byla
událost, na kterou dlouho čekal.
Poslední příležitostí generace
osmdesátníků rozloučit se na
tomto místě důstojně s kamarády,
kteří ve válce položili svůj život.

„Člověk si vyčítá, proč oni,
a proč ne já. Je to osud. Já jsem

měl prostě kliku.“ přemítal u pa-
mátníku František Kaplan.

Když spolu bojovali ve válce,
dávalo to všechno smysl, protože
věděli, zač nasazují životy. Chtěli
osvobodit svou vlast. Pro ty, kteří
válku přežili, však přišlo rozčaro-
vání. Rok 1948.

„To mě vždycky štvalo. Byli to
kluci, kterým bylo ani ne dvacet.
Ještě si ani neužívali života, a už ty
své životy položili za něco, co se
potom v roce 1948 tak zku...“ bod-
le si ulevuje František Kaplan.

Ani léta strávená v Anglii ne-
zviklala jeho pocit, kam patří.
kým je a kam se chce, až přijde
čas, vrátit. Jako kluk jezdival na
prázdniny do Libčan u Hradce
Králové. Tam jsou jeho kořeny.

„Byla tam alej, kam jsme jako
kluci chodili s holkama. Chtěl
bych, aby tam rozsypali můj po-
pel. Rád bych se vrátil domů.“ vy-
práví muž, který v Anglii prožil ví-
ce než půl století a který je duší
českého společenství v kraji cho-
lem Cholmondeley Jiří Chrást

Rodina prof. Zdeňka Loudy z Kutné Hory. Od
leva mladší syn Zdeněk, vězněný za války
v Brně a později ve Svatobořicích, kde
byl až do konce války. Starší syn Jiří,
ročník 1920, Zde jako voják-aspirant, byl
u čs. pozemních jednotek v Anglii. Ludmi-
la Loudová, druhá manželka prof. Loudy. Ne-
byla internována. Zcela vpravo je prof. Z.
Louda, nar. 3. 11. 1889. Zde v uniformě nad-
poručíka čs. armády z r. 1938.

PARAŠUTISTECH

Rady žijících vál. parašutistů řídou. Bohužel isme do tohoto čísla nedostali ani při nejlepší vůli redaktora t.l. konec článku znalce radiového spojení čs. parašutistů za války s Londýnem. p.V. Hanáka /S. Čecha 586,551 02 Jaroměř/. Týká se operace PERCENTAGE /Fr. Pavelka/. K vysazení došlo 4.10.41 z letounu Whitley, který pilotoval F/O Ron C. Lockey. V článku jsou opraveny chybné informace autorů Krále, Amorta a Doležela. Článek obsahuje dosud neznámé výsledkové protokoly sepsané s Pavlou Gestapem, soudní spis týkající se chrudimské skupiny PVVZ. Pavelka byl Němci popraven 11. ledna 1943. Informace o čs. jednotkách ve Francii a v Anglii Gestapu sdělili: 26.7.1940 desertér F. Špetlák, 19.9.1940 bohoslovec Stefan Čierný a na podzim r. 1941 agent Gestapa a desertér Augustin Přeučil. /Rádi bychom studii V. Hanáka otiskli v "KL" v celku, jen jak zvládneme technické aspekty psaní na kompiútru. -- Na zmínku v "KL" o vých. parašutistovi K. Hermanovi se mu do Austrálie ozvalo 10 jeho válečných kamarádů, kteří přežili těžké boje o karpatskou kótu 4, kterou bránila SS-divize "Galizien". Náš dopisovatel se zmínil, že turisté z ČR mají problémy, když se pokoušejí z Austrálie ilegálně vyvézt vzácná zvířata, včetně ptáků. /--"Práce" měla článek "Případ Nechanský" z pera Jaroslava Čvančary. J. Nechanský a V. Wahl byli odpůrci komunistů a museli zemřít 16.6.1950. I proto, že věděli příliš mnoho o Pražském povstání v květnu 1945. -- "Národní osvobození" přineslo 17.8. dosud neznámé podrobnosti o západním výsadbku "COURIER 5". Velel mu npor. Imrich Eröš /později v USA přijal jméno Michael G. Madera/, radiotelegrafista des. František Holý a šifrant Jozef Chramec. Skupinu v Itálii vycvičil plk. Fr. Hieke-Stoj. I. Eröš na Slovensku spolupracoval s výsadbkem "AMSTERDAM" /velitelka Chaviva Reiková/. Eröš-Madera se vrátil na Slovensko z USA po 42 letech exilu, aby se donátral, kdo způsobil smrt F. Holého: podle všech náznaků to byl J. Katušin, velitel oddílu sovětských partyzánů "Katrúšina". -- "Zlínské noviny" pokračují v seriálu "Odchody bez návratů". Niže otištěná stat o J. Bublíkovi je z tohoto seriálu. Ze sedmi mrtvých čs. parašutistů se Němcům nepodařilo zjistit Bublíkova tožnost a jeho příbuzní nopraveni nebvli. Píše o tom podrobně prof. Jan Chovanec z Uh. Brodu v knize "Sedmý z Resslovy ulice", 86 stran. -- Na zlínském Lesním hřbitově je hrob záp. parašutisty I. Kovaříka. Spolkl jed v Vizovicích 1.4.42.

HISTORIE, O KTERÉ SE NESMĚLO PSÁT ..

Zatím co v letech 1941 a 1942 bylo z Velké Británie do protektorátu vysláno několik výsadbkových skupin, na Slovensko v této době nebyla vyslána II. odborem MNO žádná. Přesto se již od podzimu 1941 v Anglii a ve Skotsku k tomuto úkolu připravovali npor. Jaroslav Krátký, rodák ze Střížkova na Jihlavsku. Zprvu absolvoval od 25. října do 19. listopadu 1941 útočný kurs v Camus Darah a od 20. listopadu všeobecný parašutistický výcvik v Rinway. Od počátku roku 1942 byl připravován k úkolu pracovníky II. zpravodajského odboru MNO v Londýně.

23. března 1942 se Krátký rozloučil s Anglií a přes Nigérii, Súdán, Palestinu, Libanon a Syrii odešel do Turecka. Ve druhé polovině června 1942 se ohlásil u plk. Jaroslava Hájička, vedoucího naší zpravodajské skupiny v Ankaru. V Turecku vystupoval Krátký jako tiskový atašé našeho zastupitelství. Další čas věnoval zdokonalování radio-telegrafických znalostí a zkušeností pod vedením npor. Josefa Chrástného. Nabízel se dvě možnosti, buď vysádit Krátkého na Slovensko letounem ze severofrické nebo jinotiskové základny, nebo vlakem přes Balkán.

Již koncem léta 1943 byly z Istanbulu na Slovensko zaslány čtyři výsadkové stanice. Protože se je do konce roku 1943 nepodařilo domácímu odboji uvést do provozu, ke zpravodajskému úkolu Krátkého se přidali i úkol spojovací. Plk. Hájiček se rozhodl využít cestovního pasu pracovníka firmy Dovus Dezidera Bukovinského, který trvale působil v Turecku. 3. března 1944 Krátký odešel na rychlíkem na Slovensko. V Bratislavě se měl ohlásit v kanceláři firmy Dovus u dr. Kulka Kirsteura heslem: „Budoucnost to vyžaduje“. Od něj jeho cesta vedla k Rudolfu Fraštackému, který uvedl Krátkého do slovenského odboje. Pro Krátkého zařídili odbojářé zakrátko byt a předali mu novou legitimaci na jméno Otto Brückner.

První úkol, urogvaný z Londýna, předpokládá soustředění výsadkové stanice z Turecka a převzetí domácí radiotelegrafisty. Ne u všech stanic se to podařilo. Přesto spojení navázal Krátký 22. dubna 1944 prostřednictvím výsadkové stanice LEO a to přímo s vojenskou radiovou ústřednou v Anglii. Největší však předával zprávy Miroslavu Zolníkovu, podle jehož otce jedna z výsadkových stanic nesla označení VIT. Tato stanice pracovala ve Šliaci až do počátku povstání a od začátku září 1944 v kasárnách v Banské Bystrici.

Další výsadkové stanice, s níž Krátký disponoval, byla stanice IVO obsluhovaná Ivanem Insulionem převážně v Novém Městě nad Váhom. Činnost této výsadkové stanice však byla poznamenána častými technickými problémy a v srpnu 1944 před vypuknutím povstání se definitivně odmlčela.

Pro Krátkého bylo však na jaře 1944 složité vyznat se v jednotlivých proudech slovenského odboje. Jako příslušník armády plně prozrazoval zájmy a politické cíle Benešova zahraničního vedení. To vše způsobovalo, že především komunisté měli ke Krátkému kritický postoj. Ještě 20 let po těchto událostech o něm napsal dr. G. Husák ve Svedectvu o Slovenském národním povstání: „Mnoho škody tu narobil kpt. Krátký, známý ako Zdena, ktorý bol poslaný z Londýna ako radiista, vystupoval však div nie ako zmocnený minister, pletol sa do všetkých věcí a menovite do vojenských a hlavne intriganských informací Londýn. Z politické oblasti sme Zdenu vyslatovali aspoň okolo Slovenskej rady, avšak medzi vojákmi šarapatil aj behom povstania, lebo zmocnil sa vysielacieho zariadenia, ktorým dostával príkazy a dostával ich na základe jeho informací.“ Na jiném místě této práce dr. G. Husák napsal: „A Benešovi činiteli doma, na čele s vyslaným zmocněncem Krátkým, učenili. Hlavním posláním Krátkého bylo zorganizovat benešovský tábor, přehojovat na Slovensku plány londýnské vlády a generálské kliky a rozbit

zjednocovací úsilí a politické akce komunistické strany.“ Toto hodnocení přetvářelo v naší oficiální historiografii až do konce minulého roku. Pouze v roce 1969 Jozef Jablonický v práci „Z illegality do povstání“ se pokusil zhodnotit objektivně činnost kpt. Krátkého. Vina normalizace však postihla i jeho. Celých dvacet let nesměl jako historik pracovat.

Kpt. Jaroslav Krátký měl však plnit i některé zpravodajské úkoly v protektorátu. Šlo především o vytvoření spojení mezi Golánem a generály Zdeňkem Novákem a Vojtěchem Lužou. Již v době jeho příchodu na Slovensko byl Luža ze zahraničí vyzván, aby se spojil s odbojem na Slovensku. K tomuto úkolu vyhrál bohužel konfident brněnské gestapa Viktora Ryšánka. Nastěhl byl Ryšánek na Slovensko odhalen a 1. června 1944 v Bratislavě zatčen jako protektorátní občan vykazán zpět. Bylo však nebezpečí, že po svém návratu by mohl Ryšánek odhalit ing. Karla Stálera, další Lužovu spojku na Slovensku. Nastěhl Ryšánek o odbojové činnosti Stálera nevěděl. Vzhledem ke všem těmto porážkám chtěl Krátký odejít do protektorátu sám, ale to se mu nezdařilo. Vyslal proto do protektorátu několik osob, které zde měly plnit zpravodajské a další konspirační úkoly.

Jedním z nich byl Vladimír Jura. Protektorátní hranici přelal v září 1944 u Žitkovic s úkoly v Brně, Přerově a Ostravě. Jura měl současně zapojit několik osob v Bohuslavicích nad Vltavou, tak aby byla pod kontrolou výroba v Bojkovicích. Bylo dohodnuto, že spojenecká letadla budou fingovat nálet na továrnu a to poslouží místní odbojové organizaci k odizení zbraní a trhaní. Do Bojkovic byla zřejmě od Krátkého dopravena i jedna z výsadkových stanic. Tu měl uvést do provozu František Hanák, učitel z Pílna a por. Novotný. Spojení se však navázat nepodařilo.

V této době přelstí ze Slovenska na Moravu také Jan Šmída a Jaromír Tobiáš. V Brně se kontaktovali s Ervinem Reichem a vytvořili zde předpátku pro podávání zpráv na Slovensku. Oba z Moravy směřovali do východních Čech, odkud pocházeli. V blízkosti Jilemnice na určeném místě měli očekávat shoz zbraní. Vojenská situace na Slovensku se však začala vyvíjet v náš neprospekch, a tak plány na povstání v českých zemích musely být odloženy na vhodnější dobu.

Činnost kpt. Krátkého byla na II. odboru MNO vysoce hodnocena. Již 25. srpna 1944, krátce před vypuknutím povstání, v depeši podepsané gen. Ingrem se uvádělo: „V případě okupace společám nejvíce na Vás, že udržíte spojení s námi: Učiníte hned všechny nutné materiální a korespondenční přípravy. Nevylučujte v případě okupace případné nebezpečí i od osob se kterými se nyní slykáte nebo spolupracujete. Vaši práce si vysoce ceníme.“ V průběhu povstání byl Krátký povýšen zprvu na štábního kapitána a pak dokonce na majora.

V polovině září 1944 se ke Krátkému připojili příslušníci výsadbkové skupiny MANGANESE, vysazené v noci na 10. června 1944 u Velkých Úherů. Skupinu tvořili František Bíroš, Drahomír Vaňura a Štefan Košina. MANGANESE s výsadkovými stanicemi Marieňka spolupracovala s Krátkým až do konce povstání.

26. října 1944 odeslala tato stanice následující telegram, sestavený Krátkým: „Organizovaný odpor první armády přestál. Utvořena partyzánské skupiny. Štáb ustupuje na východ.“ Před Donovaly ustupovali všichni s generály Viestem a Golánem. Němcům se však podařilo majora Krátkého a parašutisty Bíroše a Vaňuru u sv. Ondřeje zajmout. Oba parašutisté byli na místě zastřeleni. Krátký byl hned 1. listopadu 1944 odvezen do Bratislavy, odtud do Berlína a na RSHA po něm stopy mizí. Patí mezi ty oběti protifašistického boje, o jejichž konci nevíme vůbec nic.

PETR KOPEČNÝ

O skautech

Dne 31. října 2000 zemřel v Torontě baťovec a známý čs. skaut Josef /PEPEK/ Varmuža, 88. Pocházel z Olomouce, kde se narodil 26. ledna 1912 a kde také v období mezi válkami skautoval. Napřed vedl 1. oddíl /Vlčáky/ a postupně se vypracoval houževnatou prací a správným poměrem k dětem na vůdce střediska. Jedním z jeho přátel v té době byl dnešní generál Josef Souček-SUK, který žije v Brazílii. Br. Varmuža byl v r. 1939 firmou Baťa poslán na Dálný východ a v r. 1942 byl v Singapuru zajat Japonci. Jen díky svému baťovskému charakteru a skautské výchově v mládí kruté japonské zajetí přežil. Na snímku nejspíš z r. 1993 je br. Varmuža /sedící u stolu/ se svými dávnými přáteli. Sešli se na terase býv. skautské klubovny "Na Fortu", kde se dlouhá léta soustřeďoval život olomouckých skautů. Br. Varmuža už tehdy cítil, že se se svými přáteli vidí naposled. Pokud žijí, jistě přijmou zprávu o odchodu br. Varmuži na věčnost se zármutkem. Čest jeho památce!

KUS HISTORIE

Britská vláda definitivně uznala 18. července 1941 československou vládu v zahraničí a po ní to postupně udělaly i ostatní spojenecké vlády. Na druhé straně československá vláda vstoupila 16. prosince 1941 do válečného stavu se státy válčícími s Velkou Británií, USA a SSSR. Aby bylo jasno, brali spojení vážně, na to nestačilo několik set letců v Brídání, jeden praporek štábním východě a jeden prapor v SSSR. Jak si povzdýchli prezident dr. Beneš, neměli jsme za první světové války v zahraničí vládu, ale měli jsme armádu. Nyní byla vláda, ale bez armády. Proto bylo nutné vystoupení národa. Bylo rozhodnuto, že bude spáčen agentů na R. Heydricha, symbol nacismu v Čechách a druhého muže v SS. Příběh se začal odvíjet dva roky předtím.

JOSEF VALČÍK, JOSEF BUBLÍK, FRANTIŠEK POSPÍŠIL A JIŘÍ POTÚČEK, kteří byli zaměstnání Baťou, a číšník hotelu Zlátna JAN HRUBÝ, se vydali nezávisle na sobě dlouhou "jižní cestou" do Francie. Cesta se komplikovala Hrubému. V Maďarsku byl zatčen, předán gestapu, ale podařilo se mu z transportu utéct do Jugoslávie.

Snažil byla cesta pro Potúček, který pracoval v pobožní zvodě firmy Baťa v Jugoslávii jako instruktor. Všichni prodeřali včevník v Agde, bojovali v rámci I. československé divize ve Francii. Po porážce Francie se jim podařilo dostat na egyptskou loď a doplnout do Anglie.

Chtěli bojovat dál. V ngdží, že se dostanou domů mezi prvními, přihlásili se do speciálních kurzů pro parašutisty - rozvědky.

Přání se jim splnilo. Od konce roku 1941 do dubna 1942 bylo shozeno na území Čech a Moravy několik skupin výsadbků z Anglie. Každá skupina měla přesně stanovený úkol a skupiny měly pracovat na sobě nezávisle. Okolnosti však plány změnila a změnila se také životy a osudy tisíců lidí v naší vlasti. V noci 28. prosince 1941 byl z jednoho letadla shozený úk skupiny. U nehvízd skupina ANTROPOID (rozmísti GABČÍKA a KUBÍŠ), s úkolem uskutečnit atentát na Heydricha. Ochvěli později vyskočila a nedaleko Měsice u Poděbrad dopadla skupina SILVER A (npor. BARTOŠ, nrm. VALČÍK a svob. POTÚČEK), která se měla napojit na odbojové skupiny a plnit úkoly zpravodajské. Poslední skupina SILVER B (rotný ZEMEK a čet. ŠKACHA) dopadla nedaleko Pítleuče. Měla za úkol navázat styk s kpt. Morávkem, který udržoval kontakt s esem čs. rozvědky, úředníkem nacistické rozvědky Pavlem Thummelem.

Josef BUBLÍK

Fr. Cigánek-"ALBATROS" s paní Annou má novou adresu: DPS Jižní čtvrť I/25, 750 02 Přerov. Poslal řadu závažných dokumentů, včetně "Poselství Fanderlíkovců Svojskovicu oddílu ze IV. Sněmu" v Roudnici n.L. 9.9.00 o východiscích do budoucnosti Junáka. -- Vedení Svazu skautů a skautek se z popudu M. Vinařové sešlo v Praze v polovině září. -- Slováké divadlo v Uh. Hradišti uvedlo na scéně ve spolupráci s místními skauty hru "Rychlé šípky". -- Kronikářem Slezské družiny Oddílu Vělna Fanderlíka se stal br. Kamzík. Členem tohoto Oddílu je také M. Janeček-AKI z Kanady. -- MUDr. Vacek-SAMAN, St. Štěpán a J. Krumpholz-JACK se sešli nedávno ve Val. Meziříčí a projednali výstavbu "Památníku R. Plajnerovi" na Hostýně. V Ostravě přestal vycházet měsíčník "Tramp" pro nemoc Z. Vášíčka-DÁBLÍKA a finanční nesnáze /vzbírání dluhů od inzerentů?/. -- MUDr. R. Tománek podepsal "Prohlášení Sboru nositelů Řádu stříbrného vlka". Zdůrazňuje mj., že o budoucnosti českého skautingu bude rozhodovat dnešní skautské mládí. -- J. Cihlář-PEP byl na jub. 10. setkání skautských sběratelů v žižkovské reálce a poslal nám obálku 1. dne. Sdělil nám, že v Libri Prohibiti vyšel katalog "Exilová periodika" a že tam jsou prominentně uvedeny "Kanadské Listy". -- V. Laštovka napsal do chicagského "Hlasu národa" článek "Nepolapitelný Jan". Postavil se jako skaut s br. K. Mathesem Němcům na odpor v r. 40 a s notnou dávkou štěstí se dostal k čs. letectvu v Anglii. Zemřel 17. listopadu 1999 v obci Díly na Domažlicku ve věku 84 let. -- Sbor nositelů Řádu stříbrného trojlístku doporučuje, aby se problémy skautingu v ČR řešily vytvořením komise ze zástupců všech skupin a trpělivým jednáním.

Z České republiky a Slovenska

Uma s nopelem známé herečky Lidy Baarové bude uložena do rodinného hrobu v Praze. Zemřela v Salcburku ve věku 86ti let.--V cukrovaru v Litovli se ztratilo 8 tun cukru a správce byl obviněn, že porušil zákon.--Pomocí CCD detektoru objevil nedávno M. Tichý na Kleti novou kometu. Ponese jeho jméno.--Foto manželů Janečkových na str. 1 tohoto čísla je z Vrtbovské zahrady na Malé Straně. Autorem snímku byl ředitel Čs. ústavu zahraničního dr. J. Kolínský.--K článku "Ať se domy točí", rovněž na str. 1, přísluší oprava: 6-ti patrová kruhová vila inž. Františka Janečka-"Jawaře" v Týnci n. Sázavou se neotáčí po směru /jako slunečnice/, ale: "pan šéf" měl kancelář v nejvyšším patře a 180ti stupňový perimetr od východu na západ nechal vystavět použitím průhledných cihel; měl tak slunce po celý den, pokud ovšem svítilo.. /Původní plán obsahovaly použití kulčkových ložisek od švédské firmy SKF, ale byly zrušeny. Vydavatel t.l. si vilu prohlédl od sklepa na půdu docela nedávno. /-- V býv. lágru "Vojna" u Lešetec na Příbramsku bude památník. Trpěli tam v 50. letech nejlepší čs. hokejisté světa, v čele s Božou Modrým.--Býv. členové PS komanda u Tachova jsou vřetřováni v souvislosti se zastřelením osmi "rušitelů hranic" v 50. letech.--Karel Maroň z Břestru u Kroměříže vynalezl technologii "KOPYKAT" umožňuje přenést jakoukoliv obrazovou předlohu na jakýkoliv povrch v jakékoliv velikosti a ve stoprocentní fotografické kvalitě. /Vynález má zvlášť význam pro architektury.--Vyšetřovatel zastavil stíhání štrougalů.--Zemřel významný dissident Klement Lukeš.--Ministr práce a soc. věcí Vlad.

Známy cestovatel a kulturní pracovník Břetislav Dadák /Jiráskova 1816/5, 755 01 Vsetín/ navštívil v polovině října t.r. Toronto a severní Ontário. Se skupinou přátel, kteří se zajímali o výkup kůží losů a jiné vysoké zvěře. /B. Dadák je první voravo. /

Špidla se přimlouvá, aby byl schválen zákon o státní službě, po vzoru Francie a Německa.--Vyšel desátý díl "Černých baronů"--V Humenném na Slovensku se konal sjezd "švejtkologů" a poblíž místního nádraží byla odhalena Švejkova socha, první na světě.--Nová kniha historika Z. Mahlera "Nokturno" je sice fikce, ale autor prosazuje názor, že "čechákovství a sluhovství jsou zbožné".--Ředitelem aukční síně rakouské firmy Christie se stal Karel Schwarzenberg.--Vyšla kniha "Husův proces" z pera Jiřího Kejře, 240 stran, 198 Kč. Tvrdí, že Hus byl odsouzen v souladu s právem.--V Povážské Bystrici na Slovensku si Valašské království otevřelo první konsulát. Konsuláty mají za úkol propagovat návštěvu Valašska turisty. Mezitím Správce království Tomáš Harabáš s několika přáteli vztýčil valašskou vlajku na vr-

Lidečko vzpomnělo popravy odbojářů

LIDEČKO (čtk) - Padesáté výročí popravy prvních tří členů valašskokloboucké odbojové skupiny Světlan-Makyt, kteří neso-
souhlasili s komunistickým režimem, si včera mší v kostele v Lidečce na Vsetínsku připomnělo na osm set občanů.

„Před 50 lety, 24. října, byl popraven Antonín Janošik z Lidečka a Rudolf Lenhard a František Mana z Horní Lideče. O půl roku později pak Alois Šimara z Hanušovic. Všichni byli z farnosti Lidečko,“ řekl lidečský farář František Kuběna, který vzpomínkovou akci zorganizoval. Smutné výročí chtěl lidem připomenout, protože události výrazně zasáhly zdejší kraj. „Většinou tu žili rolníci a obchodníci a byl

tu velký teror,“ řekl. Podle něj šlo o to zlomit odpor obyvatel proti združení.

Jedním z odsouzených odbojářů Světlan byl Josef Ptáček ze Střelné na Vsetínsku, který dostal trest vězení šestnáct let a pokutu 50 tisíc korun. „Mohli jsme mu psát jednou za dva měsíce a ve stejných intervalech ho směli navštěvovat,“ řekla jeho dcera a místopředsdkyně zlínské po-
bočky Konfederace politických vězňů Anďela Bedrošová.

Ze skupiny Světlan-Makyt bylo odsouzeno 115 lidí, kteří byli proti vládě jedné strany. Šest z nich dostalo trest smrti pověšením. Ostatní byli odsouzeni celkem k 1757 letům vězení a pokutě přes dva miliony korun. 349

cholu Mont Blanku. /Čtenáři si možná vzpomenu na "Knížectví Hurt River" v Austrálii s konsulem J. Křížem ze Znojma, který se na pas "Knížectví" dostal na západ a žije v S. Francisku. /--Ceny knih se stále zvyšují a trpí tím i rodiny s dětmi: knížka pro děti kdysi bývala vhodným dárkem pro stro-
meček.--Spisovatel Leoš Šimánek přednášel ve Slovanském Domu v Olomouci o své expedici západní Kanadou. Největším zážitkem byl výstup na horu Queen Bess v B.C.--Ve Frýdku-Místku vznikla firma, která nabízí o-
samělým pánům uklid, vysávání, zehlení a mytí nádobí v "Evině rouše". Firmu založila Petra, 29 let, která zákazníky jasně informuje, že více než zehlení a pod. nic jiného čekat nemohou. Má zatím 8 stálých zákazníků v "ranném stáří" a její snoubenec s její aktivitou souhlasí.--Před Kaplanovou budovou v Brně stojí socha "Modla", kterou vytvořil mistr František Bělský, místní ro-
dák. /Zemřel 5.7.2000 v Anglii. /--V Chotěboři na svém panství žije hraběnka Leopoldina Lobkowiczová, manželka hraběte Jana Dobrzenského z Dobřenic. Po kompuči v r. 48 oba odešli do Kanady. Společně napsali knihu "Z Dobřenic je cesta dlouhá". Hraběn-

Působivé zříceniny hradu Okoře náležejí k nejznámějším památkám pražského okolí. Předchůdcem hradu byla samostatně stojící stavba výstavně raně gotické kaple, jejíž účel doposud probíhající archeologický výzkum ještě nedořešil. Stavebníkem hradu se před rokem 1359 stal bohatý přední měšťan Starého Města pražského František Rokycanský. Bohatí patriciové si v té době v okolí Prahy budovali svá sídla, ale žádná z nich neměla charakter tak srovnatelný s nejvýstavnějšími hrady v království jako Okoř. Františkov hrad zaujal horní část skalky obklopené Zákolanským potokem a za malým předhradím měl výstavní jádro v čele s velkou obytnou věží, která pohltila starší kapli a srovnala s kompletem dvou palácových křídel do bloku okolo obdélného nádvoří. Další příjezdna k hradu zahy nahradila původní branu. Vloženou pouze portálem v čele hradě pod velkou věží. V této podobě náležel hrad Okoř mezi nejnáročnější české šlechtické hradní stavby doby karlovske a zřejmě i proto se až do konce 15. století nedočkal pronikavějších změn. Velkou pozdně gotickou přestavbu, dokončenou zřejmě roku 1494, provedli až páni z Donína. Kromě úprav jádra se projevila především zlepšením obranyschopnosti hradu. Nezbytnost zajistit staršímu sídlu možnost aktivní dělostřelecké obrany ve změnách podmínek vedl k boje vedla k výstavbě nového vnějšího opevnění při patě skalky se dvěma polokrouhovými dělostřeleckými baštami. Do takto vzniklého nového areálu se přesunuly funkce předhradí a bývalé předhradí (od této doby třetí nádvoří) mohlo být využito v souvislostech obytného provozu hradu, jak dokládá i stavba objektu tzv. reforektáře. Nejpozději v této době se stal součástí obranného systému hradu i rybník, který jej ze tří stran obklopoval. Nebezpečnou výšinu východně od hradu musela zajistit samostatná předsunutá bašta. Nástup renesance přinesl změnu životního stylu i názoru na pohodlné a reprezentativní bydlení. Noví majitelé - Bořkové z Martovic upravili hrad v pohodlný renesanční zámek s fasádami pokrytými sgrafity. Jako mnoho dalších českých hradů byla i Okoř ižce postižena za třicetileté války a noví majitelé - jezuitská kolej u Sv. Klimenta na Starém Městě pražském - jej museli pro své potřeby barokně upravit. Po zrušení řádu Josefem II. v roce 1773 byl hrad ponechán svému osudu a velmi rychle zchátral. Nezaměnitelná silueta jeho působivé zříceniny v 19. století inspirovala množství romantických umělců, jejichž zájmu Okoř vděčí za to, že je jedním z našich v té době nejčastěji zobrazovaných hradů. Se záchranou rychle se rozpadající zříceniny započal v roce 1920 Klub českých turistů a sanační práce zde v několika nepřetržitých příležitostech probíhají doposud, aby tento krásný a výmluvný svědek naší národní minulosti zůstal zachován i pro příští generace.

Evangelíci z Ukrajiny se vrátili do pravlasti svých předků

Rodina se v Česku setká poprvé

Z 19 DUSAN POC 19/10/23

Návštívit domovinu svých předků přijelo v těchto dnech devě-
tadvacet Čechů - evangelických věřících - žijících v obcích Bohemka a Veselinovka na Ukrajině. Součástí návštěvy, kterou až do poloviny příštího týdne organizuje Českobratrská církev evangelická, byli i úterní střední pobyt ve Valašském Meziříčí. Mezi účastníky zájezdu je také čtyřiašedesátiletá Ljúdja Zlatníková z Bohemky ležící nedaleko Oděsy.

„Z pravlasti moje předky před několika staletími vyhnala válka

a náboženská nesnášenlivost. Než by zradili českobratrskou víru, raději odešli. V počátku našli azyl v Polsku. Odtud však na začátku právě končícího století odešli na Ukrajinu,“ přiblížila krásnou češtinou osud svých předků paní Ljúdja, která do jejich vlasti poprvé zavítala před dvanácti lety. „Tedy to bylo mnohem emotivnější. Jako vše, co se stane poprvé,“ poznamenala. „Dnes jsem již po překročení hranice takové pohnutí necítím. Navíc dostal jsem přes hraničníce je dnes nepoměrně snazší,“ dodala žena.

Podle jejího vyprávění Ukrajinci ještě donedávna nevěděli, kam tuto skupinu Čechů, kteří žili daleko od Volyně, kde spousta krajanů pobývá, zařadit. „Nebyli jsme prostě jejich. Nebyli jsme ale ani Turci či Tataři. Od šedesátých let

jsem nesměli vyznávat vlastní víru. Doma jsme proto dětem předčítali biblické texty a zpívali náboženské písně jenom potají. Zároveň jsme si tak ale my i naši potomci uchovávali vztah k rodnému jazyku našich předků,“ poznamenala Zlatníková.

Počátkem devadesátých let však i v její zemi nastal obrat k lepšímu a náboženská svoboda přestala být potlačována. „Můj dnes již dospělý syn se mohl nechat křesťanské pokřtít. A to i přesto, že ve vesnici v tu dobu nebyl kostel. Farář k obřadům, které probíhaly v kulturním domě, dojížděl z města. Ale před rokem jsme si již postavili vlastní svatostánek. Na jeho výstavbu nám přispěli rovněž evangelíci z České republiky,“ podotkla Ljúdja Zlatníková, která den před odjezdem zpět na Ukrajinu navštívil spolu se svými osma-

dvaceti přáteli také Prahu. „Moc se těším, až uvidím její historické centrum s nádhernými stavbami.

Ani to však asi nezastíní setkání s mými třemi bratry, s nimiž se v českém hlavním městě setkám poprvé v životě,“ řekla s radostí.

Ukrajínští Češi nežijí jen ve Volyni

Bohemka a Veselinovka - vesnice ležící na jihu Ukrajiny nedaleko Oděsy ve Vradijivském okrese Mykolajivské oblasti. Vesnice ležící v kraji, který je zcela mimo oblast Volyně. Češi v uvedených obcích jsou potomky pobělohorských exulantů, kteří se usadili v polském Zelově. Odtud pak odešla skupina Čechů na jižní Ukrajinu až na přelomu 19. a 20. století. Spolu s nimi se zde usadilo i několik českých evangelických rodin. Krátce po založení Bohemky zde vznikl reformovaný sbor, jenž existoval až do roku 1962, kdy byla jeho činnost zakázána. K jeho obnově došlo až v roce 1990. Obnověný sbor, jehož členkou je i Ljúdja Zlatníková, nese název Český nezávislý evangelický bratrský sbor. Má vlastní kostel postavený v devadesátých letech. Nazvaný je Betlémská kaple. Sbor udržuje úzké kontakty s Českobratrskou církví evangelickou. Totéž platí i o evangelickém sboru ve Veselinovce, jenž však vznikl později. Veselinovští koupili před dvěma lety domek, který přestavěli na sborový dům (dp)

ka nejdříve pracovala v Kanadě jako uklízečka, dnes v Chotěboři zaměstnává na 60 osob. --V Mnichově bylo otevřeno nové České centrum. Spolupracuje s umírněnou částí sud. Němců.--Jáchymov byl českým GUJAGEM. Býv. vězni žádají zveřejnění jmen StBáků a konfidentů.--Dluhy SVITU ve Zlíně činí víc než 5 miliard Kč. --Film režisér Jiří Weiss přiletěl z USA do Prahy, aby identifikoval staré dokumentární filmy.--Medaili sv. Václava dostala na Hradě vdova po senátoru Bendovi za statečnost, že v době perzekuce manželky vychovala 6 synů. --Jan Janků z Hanušovic byl za kom. totalitu vězněn v G. Husákem a L. Novomeským.--Zač. září byla v Hradci Králové sou-
těž 20ti pěveckých sborů. --"Respekt" měl 17.8. článek o býv. agentu čs. rozvědky L. Bittmanovi. --Málokdo ví, že bratr prez. V. Havla, Ivan M. Havel, 62, je odhromiken v oboru automatizace a napsal knihu "Otevřená oči a zvednuté obočí /1998/.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRAŇÍ

Prof. Lubor Karlík /pracuje pro SN ve Vídni/ napsal vystižný článek "Česká tragedie 20. století" pro revue "Svědění". Strefil se do lidí v Prognostickém ústavu, kteří po Sametové revoluci počali s hromadným výprodejem a rozkrádáním národního majetku pod záštitou privatizace. -- Libor Brom uvedl v článku ve švýcarském "Polygonu", že 73% Čechů nevěří v Boha. -- První číslo "České besedy" pro Čechy žijící na Slovensku vyšlo v květnu 1995. V čele stála a stojí i dnes red. H. Mišková. -- Ve Skotsku žijící Josef Froněk, 65, dokončil mohutný česko-anglický slovník se 100.000 hesly. Vyšel v nakl. LEDA v Praze. -- RNDr. M. Vostatek z Pardubic objevil ve Vídni pravého bratrance parašutisty F. Bartoše. Jmenuje se F. Vogt. -- Švýc. "Zpravodaj" přináší na pokračování seriál "Osudy rodu Mašínů". -- "Střípky" vydávané na N. Zélandě mají v každém čísle hodnotné vtipy. Většinou v krajanských listech ve světě humor chybí. -- Poslední číslo vídeňského katolického "Věstníku" mělo 56 stran. Redaktorem je Petr Gregory. -- 27. 10. zemřel v Anglii E. Goldstücker, nar. v r. 1913. Žil v Anglii od r. 1939, v r. 1950 se stal čs. velvyslancem v Izraeli, od r. 51 vězněn. -- Prof. Karel Vrána, býv. rektor Nedomucena v Římě, přednáší teologii na KU. Oslavil své 75. narozeniny. P. Ovečka oslavil v Římě 50. výročí svého kněžského svěcení. -- V Austrálii je stále aktivní pěvkyně Miluška Šimková, hlavně v programech pro seniory. -- Milana Vyhňálka na Tasmanii vůbec netěší, že v poslední době chodí na pohřby krajanů častěji, než je příjemné. Informoval nás, že

v polovině února t.r. se 175 tasmanických krajanů sešlo na pohřbu populární Věry Kynasové, 75. Její harmonika a zpěv a její osobnost budou všem chybět. M. Vyhňálek nám také sdělil, že svou vzornou farmu v Burnie /byla popsána v knize "Kde je tráva zelenější"/ prodal. Slíbil, že až prodá svárnu LACRUM, bude mít víc času. Z "Kan. Listů" prý číší elán a radost z práce. -- Trnavský a pražský rezident ing. M. Kovář tvrdí, že je vyslancem ČSnS v ČR. -- Několik krajanů z Austrálie si stěžovalo na chování personálu Cizinecké policie v Brně. Přání příjemného nobytu jim zřejmě ve slovníku chybí. -- V Betlémské kapli v Berlíně se opět konají bohoslužby v českém jazyku. Postavena v r. 1737, byla zničena při bombardování v r. 1943. Nová výstavba kaple byla nákladná. -- První číslo "Zpravodaje čs. studentů ve Švédsku" vydal Mírko Janeček v lednu 1951 v Uppsale, na základě materiálů, které mu dodal tehdejší předseda Svazu švédských studentů Olof Palme. -- M. Zelený se zabýval pohnutým osudem batovce Josefa Hrdiny v článku "Dobrý člověk ještě žije". Od r. 1956 měl podnik vlastní v Kolombii. -- Lad. Mňačko dokončuje v Německu své paměti. -- Po p. Moserové přišel do Sydney diplomat Josef Sládek. Navštívil nedávno krajany na N. Zélandě. Tamní Klub vede Jana Baborová, 26 Kerkwall Dr. Naenae, N. Z. -- V Sydney začal vycházet "Noviny". Č. 2 už nedošlo, ač jsme vydavatelům nabídli výměnu. -- Pavel Forman, nar. 2. 6. 1920 v Čáslavi, žije poblíž Brisbane, Queensland. Poslal nám pěknou knížku "Obrazy", v které je 22 reprodukcí jeho maleb.

Český člověk na Tahiti

Ota Ull

Z letiště Fa'a'a jsem se dokradl do Papeete, hlavního města na tomto francouzském ostrově. Bloumal jsem ulicemi a na náměstí Johanky z Arku vidím nápis LIBRAIRIE KLIMA. Podivné. Přijdu se přepat. Krasavici za pultem jsem začal trýznit svou pseudo-franštinou. Ze jsem českého původu a zda náhodou tato firma nemá v sobě rovněž něco českého.

"Vitáme vás," pravila krasavice - český. Stečna Klimová

Tatínek našinec, matka domorodka, sestra provdaná v Praze. Přišel tatínek, vážený místní občan, radní konšel, studnice jak francouzského formu, rak českého smyslu pro humor a s mateřštinou důkladně zachovanou.

Spřátelili jsme se, pustil jsem se do zpovídání. Dozvídám se, že první Češi přijeli na Tahiti začátkem dvacátých let. "Bylo jich aspoň sto. A co že dělali? Plno z nich hrálo v biografech. To více, tehdy ještě byly němé filmy."

Vida, ze Šumavy se chodilo vyhrávat s cirkusem po světě a teď tady tato tahitická varianta.

"No jo, vždyť Češi byli známí muzikanti," phtakávám.

"Bud muzikant, nebo zlodějí," zpřesnil znalec a pokračoval: "Brzo se rozlezi, zakládali plantáže na Raiatea, na Huahine, ale pak to cháplo. Nardz. Prvního ledna 1926 přišel velký cyklon a všechno jim to zničilo." Připravil českou pionýrskou obec o živobytí a rozpráší ji. Postižení odešli do Austrálie, na Nový Zéland, Novou Kaledonii, pár se jich uchytilo na Fidži.

"Kolik Čechů tady zbylo? Čtyři. Já, legionář Vychodil, fotograf Valenta a Očenášek. Byl u mě správce na Markézách,

vozil tam Tahitáky na práci, ponevadž Markézák, toho jste k práci nikdy nedostal. Očenášek to s Tahitákama uměl, měli z něj strach. On je ve velké chlap, vyručený kotlář ze Škodovky, tam od vás z Plzně."

Krajan Očenášek přivezl ze staré vlasti moravskoslovácké kroje, navlékl do nich své čokoládové vnučky a vyfotografoval je pod palmami. V telefonním seznamu v Papeete je teď už celá řada Očenášků.

Jeli jsme ke Gauguinovu muzeu podél golfového hřiště a dopravní značky varující, že v místě padají parašutisté. Průvodce Klima zastavil před benzinovou pumpou s modrým nápisem SLAVIA. Toť čerpadlo našince Očenáška. Ne že by se musel na stará kolena takhle plahočit. Je vlastně velmož,

vlastní ledačos včetně osmnácti hektarů ostrovního břehu - obrovský to tam majetek.

Ve francouzské Polynésii, kam se svého času vydal bádát Milan Rostislav Štefáník, zbyli tedy jen čtyři Češi/Moraváci s potomstvem.

"Jo, poslyšte," vzpomněl si pan Klima. "Je tady páteř. Ne tady, ale na jednom ostrově - dosti daleko. Ale více, je to zajímavé, že umí češsky. Přišel sem jako dítě, když mu bylo osm. Ne osm roků, osm měsíců."

Dal jsem si tehdy závězek, dosud nesplněný, krajana s tak zaputilými vlasteneckými kořeny jednoho dne vyhledat.

"Přijďte až zas přijedete, ať vás ani nenapadne bydlet v hotelu! Mám tady prázdný barák, budete ho mít k dispozici," slíbil můj průvodce.

Lež nemělo se tak již stát. Vyměnili jsme si pár dopisů, až pak přišlo úmrtní oznámení. Zemřel Rudolf Josef Tadeus Klima, narozený v Zábřehu na Moravě, správce Společnosti des Marquises, meteorolog, knihkupec v Papeete, nositel řady českých a francouzských válečných a občanských vyznamenání. Jménem pozůstalých manželka Rosa, děti Rudy, Manuella, Milla, Conchita, Milla, Philippe, Sylvana, vnučka Valja, Mirku, Rudla, Slávek, Pascal, Karel, Vanina, Tauté, Raitahi, Temehani, Liba, Hina, Moe, Růžena, Minihoa, Radek. Pozoruhodný život pozoruhodného člověka, a kolik pokračovatelů tady zanechal.

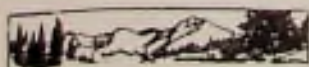
Autorem je právník, spisovatel a cestovatel

--v Holandsku žije prof. Zdr. R. Dittrich, nar. 1923 v Bratislavě. -- Švehlákovi/Austrálie/byli v Luhačovicích. -- M. Martinek napsal článek "Štefáníkova nepovedená schůzka s kometou". Popisuje Štefáníkův pobyt v Polynésii v letech 1910-1911. Setkal se tam se spisovatelem J. Havlasem. -- Ve Zlíně zemřel O. Mikulčák.

NAŠI V USA

Eva a Patrick Folke-ovi byli o dovolené ve Francii. Líbilo se jim zvláště v okolí města Arles. Jejich domácí adresa: 6670 S. Brainard Ave., Apt. 307, Countryside, IL. 60525-4622, USA. V zimě jezdí za sluníčkem do okolí Springhill-u, na Floridě.

Old West Stamp Shop
Established 1953
COMPLETE LINE OF PHILATELIC SUPPLIES
TONY & CECIL CIFKA
ROOM 233 UNIVERSITY BLDG (303) 629-5182
910 16TH STREET DENVER, COLORADO 80202

Závěr roku 1999 oslavily společně J. Petříková z Woodland, CA. se Stellou Mrázovou, dříve Májovou, ve Fallbrook, CA. Obě nedávno ovdověly. -- Rada vzájemnosti Čechů a Slováků se pro změnu přestěhovala z New Yorku do Washingtonu, DC. Pokladník Miloš Knorr oznámil na schůzi 31. 10., že 30 lidí zaplatilo členské příspěvky na rok 2000. -- Vdova po slavném cestovateli a hud. skladateli, Nina Ingridová, vydala video /105 minut/ "Kantuta", o dvou cestách E. Ingridy po Pacifiku. Cena: \$ 44:50, objednávky vyřizuje Nina Ingrid, P.O. Box 15240. So. Lake Tahoe, CA 96151-5240. -- Prof. George E. Glos z Yale university je názoru, že "veškerý majetek německé vlády a jednotlivých Němců na území ČSR přešel v r. 1945 do vlastnictví ČSR a jejich občanů jako splátka na reparace za škody způsobené Němci". /Viz č. 8/2000 "N. Osvobození"/. -- 20. 9. 2000 zemřel v IL. známý krajan ing. Fr. Šulc, 86. Byl v exilu od r. 48. -- "Histříňanku" v čele s Ant. Pavlušem přivítal v Chicagu Otec biskup Petr Esterka. -- Joe Machek má novou adresu: 2310 Lyndhurst Dr., Sun City Center, FL. 33573. Tel. /813/ 633-6143. -- V nové sezóně se do NHL prosadilo 60 Čechů. -- Býv. resident Clevelandu, prof. MUDr. RNDr. Jan Oppl, Ph.D. zemřel v Praze 3. 9. 2000. -- Na Floridě přišel tragicky o život Ivo Vačura, návestník z mor. Slovácka. -- "Soutěž" "Jablko roku" vyhrál M. Hora z Nelahozevsi s odrůdou "Rubín". Prof. Jan Kmenta z Ann Arbor, MI nelenil a zaletěl si k p. Horovi, aby jablko ochutnal. Jinak přednáší statistiku aplikované ekonomie na KU. -- Krajanka Alena Zítková je pilotkou B-767 a Airbusu 300-600 na trase New York-Londýn, ač v USA vystudovala ekonomii. -- Čs. den v Denveru přilákal na 1.000 návštěvníků.

Před "Bohemian Café" v Omaze /Nebraska/, koncem listopadu 2000: hlavní svolavatelé "Sjezdu Janečků": zleva: Dan Tosoni s paní Mabel, roz. Janečkovou, Mírko Janeček, Mary-Anne Janečková-matka devíti dětí, Jana Janečková-Bayerová, Patricia Janečková-matka osmi dětí, její manžel Pavel Janeček a Jiří Janeček /manžel Mary Anne/. Návštěvníci z Kanady se sešli asi s 60ti příbuznými z celkového počtu 120ti. I to byl rekord. Všechno zavinil Ludvík Janeček, nar. v 1882 v Kladně /Sezemice/, odjel do USA v r. 1900 a zemřel v Omaze v r. 1953. Měl ve dvou manželstvích 7 ratolestí a navíc vychoval Jiřího Janečka, mezinárodního diplomata ve Spojených národech v New Yorku, který byl de facto jeho synovcem. Z krajanských organizací v Omaze a okolí je nejaktivnější Sokol Jižní Omaha a pak skupina studentů v Lincoln. NE. Vydavatel t.l. našel původní domek a krob Ludvíka v Cedar Bluffs, NE., stále aktivní "Město chlapců" /Bovs Town/, pevnost Fort Calhoun a mohutné letecké muzeum poblíž Hlavního stanu Strategic Air Command-SAC. MJ.

Měsíčník moravského humoru a randy.

"TRNKY-BRANKY", Box 55
763 12 Vizovice, ČR.
US\$10 za rok..